

КАКВО НЕПРЕМЕННО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ?

ИЗДАНИЕ 2026

Добър живот за всички

oegb.at

OGB

A portrait of Renate Anderl, a woman with dark hair, wearing a red blazer over a black top. She is looking directly at the camera with a slight smile. Her hands are clasped in front of her. The background is a blurred office setting with the word "INTEREST" visible. A large red graphic element is on the left side of the image, containing a quote and her name.

”

Добра работа – добър живот.
Това е възможно. Със справедливо заплащане, коректни условия на труд, реални възможности за развитие и достатъчно свободно време.

Ренате Андерл

Президент на Камарата на труда

 facebook.com/renate.anderl
arbeiterkammer.at

Справедливостта трябва да възтържествува

„Справедливите условия на труд и коректното заплащане не винаги се разбират от само себе си. Само този, който знае правата си, може да ги изисква.“

© OGB/Reither

ВОЛФАНГ КАТЦИАН, ПРЕЗИДЕНТ НА АВСТРИЙСКИТЕ ОБЕДИНЕНИ СИНДИКАТИ

OGB

СЪДЪРЖАНИЕ

Трудови правоотношения (*Arbeitsrechtliche Bestimmungen*)

Трудовоправни разпоредби (<i>Arbeitsverhältnis</i>)	6
Работно време и почивки (<i>Arbeitszeit, Arbeitsruhe</i>)	9
Продължаване на изплащане на трудовото възнаграждение от работодателя по време на болничен (<i>Entgeltfortzahlung im Krankheitsfall</i>)	13
Отпуск (<i>Urlaub</i>)	14

Прекратяване на трудовото правоотношение

Предизвестие за прекратяване на трудовото правоотношение и дата на прекратяване на трудовия договор	16
Парично обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение след определено време трудов стаж- стара система	17
Парично обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение след определено време трудов стаж- нова система	19
Начало на изплащането на паричното обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение след определено време трудов стаж- нова система	20
Изтекъл преклузивен срок и погасителна давност	21

Разпоредби за родители и деца

Военна / алтернативна цивилна служба	22
Освобождаване на заетото лице от полагане на труд	23
Забрана за полагане на труд на бременна работничка/ служителка	24
Социални облекчения по време на бременност и майчинство/бащинство	29
Размер на обезщетението за семейства с деца и добавка за деца на родители, на които доходите задължително се облагат с данъци	33
Паспорт за родителите за прегледи на детето	34

Обезщетение за безработица

Обезщетение за безработица	34
Обезщетение при крайна нужда	36
Обезщетение преди пенсиониране	38
Семейна добавка	39
Намалено работно време при навършване на определена възраст	39

Общи разпоредби за социалното законодателство

Пълно осигуряване	40
Минимална заетост	40
Изравнителна добавка	41
Изравнителната добавка и бонус към изравнителната добавка	42
Доброволно осигуряване	43
Допълнително заплащане за здравна осигуровка за осигурените към член на семейството	43
Пари за нуждаещи се от грижи и гледане	44

Такси и освобождаване от такси

Такси	44
Освобождаване от такси	45

Данъчни разпоредби

Данъчно право за работници	46
Правни механизми	48
Други видове разходи	51
Разходи, свързани с работа	52
Извънредни разходи	59
“Негативни данъци“	60

Предствителство на работниците/служителите

Работнически съвет	60
Младежка организация	61
Други видове представителство	63

Адреси

Австрийското обединение на синдикатите и отделните синдикати	64
Камера на работниците и служителите	67

Издание 2026

Ausgabe 2026 „Was sie unbedingt wissen sollten“ in bulgarischer Sprache

Медиен собственик и редактор: ÖGB, Organisation, Koordination, Service, 1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Издател: Verlag des ÖGB GmbH, A-1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Grafik: ÖGB-Verlag/Reinhard Schön Satz: ÖGB-Verlag/Walter Schauer

Übersetzung/Превод: Mag. Milena Paneva, Mag. Asya Velkova

Coverfoto: Coverfoto: stock.adobe.com/zamrznuti tonovi

ZVR-Nummer: 576439352

ТРУДОВО ПРАВООТНОШЕНИЕ (*DAS ARBEITSVERHÄLTNIS*)

Формиране на трудовото правоотношение

Трудово правоотношение се формира, когато едно лице (работник или служител) предоставя работната си сила на едно друго лице (работодател или неговия представител). Работникът или служителят се поставя в лична зависимост от работодателя, когато полага труд. Личната зависимост на работника или служителя характеризира трудовото правоотношение. За заетите лица съществува лично задължение за полагане на труд и те са обвързани за определено време, с дадено работно място и инструкции.

Договор за свободно извършване на услуга (*Freier Dienstvertrag*) и договор за изработка (*Werkvertrag*)

Това са видове договори, при които заетите лица нямат същите права, каквито има един работник/служител. Подобен вид договор може да бъде уреден само тогава, когато заетите лица могат самостоятелно да изработят нещо или без лична зависимост.

Важни признаци, които ги отличават един от друг

При един **договор за изработка (*Werkvertrag*)** ще се дължи едно произведение или резултат като рискът за изпълнението на работата се носи от поелия поръчката. Тя/Той работи с негови/нейни материали и не съществува задължение поелият поръчката сам да изработи произведението или резултата.

Лицата, сключили **договор за свободно извършване на услуга (*Freier Dienstvertrag*)**, я извършват за определено или неопределено време. Те трябва да изпълнят определена работа, това е правоотношение с продължителна отговорност. Те не са обвързани с дадена инструкция или нареждане, могат да разпределят сами времето си за полагане на труд и могат сами да се представяват.

Самото определяне на договорите като „Договор за свободно извършване на услуга“ или „Договорът за изработка“, в действителност не може да премахне правата на работещите. Решаващо е как се урежда въпросът в конкретния случай, спрямо това какво в действителност заетото лице извършва, а не спрямо името на договора.

Разграничението между двата вида договори често е трудно, затова Ви препоръчваме лична консултация.

Трудов договор (*Arbeitsvertrag*)

Трудовият договор е уговорка между един работодател и един работник/служител. Работникът/служителят е задължен да предоставя работната си сила, а работодателят е задължен да заплати определена надница/заплата.

Дали един трудов договор е сключен в писмена или в устна форма принципно е без значение **за неговата действителност**. (Изключение: Договорите за професионално обучение – *Lehrverträge*, са задължително в писмена форма.) Трудовият договор има сила и когато с „конклюдентни действия“ се установи, че някой предоставя работната си сила и друг я приема.

Бележка за заетост (*Dienstzettel*)

Непосредствено след началото на трудовото правоотношение работодателят предоставя на работника/служителя писмена бележка за основните права и задължения, свързани с работата или по желание на работника/служителя може да бъде изпратено в електронна форма.

Бележката за заетост има следното съдържание:

1. Име и адрес на работодателя;
2. Име и адрес на работника/служителя;
3. Дата на започване на трудовото правоотношение;
4. При трудово правоотношение за определено време се посочва датата на прекратяването му;
5. Продължителност на срока за предизвестие за прекратяване на договора, както и точната дата на прекратяването, уведомление за процедурата по прекратяване, която трябва да се спазва;
6. Обичайно работно място, отбелязване при промяната му, седалище на фирмата;
7. Категоризиране на работната позиция в общата рамка на работния бранш;
8. Какви точно са задълженията на заетото лице и кратко описание на трудова дейност;
9. Начално възнаграждение, основна заплата, допълнителни възнаграждения (особени плащания), падеж на плащанията, възнаграждение за извънреден труд, падеж и начин на плащане;
10. Размер на годишния отпуск;
11. Уговорено дневно и седмично работно време, при необходимост информация относно условията за промени в графициите на смените;
12. Отбелязване на използваните в индивидуалния трудов договор норми от колективните трудови разпоредби (колективен трудов договор, правилник, минимално регулирано трудово възнаграждение, обезщетение при договорите за обучение, споразумения в предприятието/фирмата);

13. Име и адрес на социално-осигурителния институт и фирмения пенсионен фонд (*betriebliche Vorsorgekassa*) на работника/служителя;
14. Срок и условия на договорен изпитателен срок;
15. Право на допълнително обучение, осигурено от работодателя при необходимост.

Данните, посочени в точките 5, 6,9 (с изключение на основното трудово възнаграждение) 10, 11, 14 и 15 могат да препращат към законови, колективни трудови разпоредби или към споразумения в предприятието.

Ако трудовото правоотношение съществува преди 01.01.1994, бележката за заетост се връчва на работещия само по негово искане, в рамките на два месеца. Ако писменият трудов договор съдържа задължителните точки, не е нужно да се връчва бележка за заетост.

За заетите на договор за свободно извършване на услуга (*freien DienstnehmerInnen*) също е предвидено връчване на такава бележка за заетост.

Внимание:

Ако някой трябва да подпише дадения му от работодателя писмен трудов договор, трябва да прочете точно неговото съдържание преди да положи подписа си.

Ако той или дадената бележка за заетост са неясни, наетото лице може да потърси консултация в съответния синдикат.

От особено значение са следните точки:

- Разпоредбите за пробния период (най-много един месец);
- Местоработата, както и основната дейност;
- Правилата относно полагането на извънреден труд;
- "All in" клауза (основната заплата трябва обаче да е посочена!);
- Клауза за забрана на конкурентна дейност, *Konkurrenzklausel*, (в сила е само при заплата над 4.620,- бруто евро на месец);
- Срок за предизвестие при едностранно прекратяване на трудовото правоотношение и точна дата, от която прекратяването има сила (*Kündigungsfristen und Termine*);
- Задължение за връщане на разходите, платени от работодателя за обучение (за период принципно максимум от 4 години, разпределени по месеци).

Най-общо правата на работещите, които са регулирани чрез закона, чрез колективните трудови договаряния или чрез споразумения във фирмата, не могат да бъдат ограничени от индивидуалния трудов договор.

Както бележката за заетост, така и индивидуалният трудов договор, се получават безплатно.

Писмена бележка с месечните отчисления от фирмата (*Lohnzettel*)

На всеки работещ му се предоставя накрая на месеца фиш с отчисленията на надницата/заплатата. Той трябва да съдържа размера на изработеното възнаграждение,

както и отчисленията за данъци. Правото да бъде получен фиш за заплата може да бъде поискано по съдебен път с гражданско дело.

РАБОТНО ВРЕМЕ, РЕГУЛИРАНИ ПОЧИВКИ

Нормална продължителност на работното време, според Закона за работното време

40 часа на седмица, 8 часа на ден (изчисление на месец: $40 \times 4,33 = 173,20$ часа). В различните колективни трудови договори или в разпоредбите, договорени от работническия съвет (*Betriebsvereinbarungen*) може да намерите разпоредби за по-късо работно време. При дежурство (например при портиерите) може да се допусне и по-дълго работно време.

Извънреден труд (*Überstunden*)

На седмица са допустими до 20 часа извънреден труд. Дневното работно време не може да надвишава 12 часа на ден. В рамките на определен период от 17 седмици, седмичното работно време не бива да надвишава 48 работни часа.

За извънредните часове се дължи добавка най-малко в размер на 50% от основното трудово възнаграждение в свободно време или в парична равностойност. За 11тия и 12тия изработен час, както и извънредните часове над 50тия на седмица, работникът/служителят има право сам да избере дали да получи тази добавка в свободно време или пари.

Полагането на извънреден труд след 10тия час на ден и 50тия час на седмица може да бъде отказано без основание!

Почивки в работния ден (*Pausen*)

При продължителност на работното време по-дълго от шест часа, се дължи най-малко 30 минути почивка. Тя не се зачита като работно време.

При работи, през делнични дни и недели, в които се изисква постигането на един определен работен напредък, кратките почивки на заетите на смени лица трябва да бъдат платени. При извършването на дефинираната по закон тежка работа през нощта (*Nachtschwerarbeit*), една от платените кратки почивки трябва да е с продължителност поне десет минути.

Междудневна почивка (*Ruhezeiten*)

Между два работни дни по принцип трябва да бъде осигурена непрекъсната почивка в размер на минимум единадесет часа. Чрез колективен трудов договор тази почивка може да бъде намалена до осем часа. В края на седмицата се дължи непрекъсната

седмична почивка в размер на 36 часа. Възможни са изключения, уредени в колективните трудови договори или в други разпоредби. В този случай се полага за конкретната седмица 36 часова почивка на изработени дни.

По изключение, може да бъде допусната работата и през четири съботи и недели, както и на празници, ако това е уредено изрично във вътрешните разпоредби на фирмата или предприятието (*Betriebsvereinbarung*).

Правото на свободно време, като заместител на положената работа, не лишава лицето от правото на допълнително заплащане при допълнителен труд.

Разпределение на работното време

Разпределението на работното време може да бъде уговаряно, ако не е регламентирано в споразумението между работодателя и представителя на работниците/служителите. Едностранни промени на разпределението на работното време са допустими при определени условия:

1. Промените трябва да са оправдани
2. Промените трябва да са най-малко две седмици предварително съобщени
3. От страна на заетото лице няма засягане на интереси
4. Няма уговорка между страните, която да противоречи на тези промени

Непълен работен ден (*Teilzeitarbeit*)

Размерът на работното време се уговоря между работодателя и работника/служителя и всяка негова промяна трябва да бъде извършена в писмена форма. Регулярното превишаване на работното време, което е уговорено само привидно в по-нисък размер, следва автоматично да се разглежда в неговия реален размер. Заетите на непълен работен ден не трябва да бъдат ощетявани в правото им на социални придобивки.

Заетите на непълен работен ден получават при полагане на труд повече от уговореното време 25 процента добавка към основното трудово възнаграждение. Това се получава, когато извънредните часове в рамките на едно тримесечие, или тези при плаващо работно време (*Gleitzeitregelung*) в рамките на определения период, бъдат изравнени.

Извънредни часове при непълен работен ден (*Mehrarbeit*)

са допустими само когато:

1. такава уговорка съществува между работника/служителя и работодателя
2. има увеличение на обема на работата
3. интересите на заетото лице не противоречат на уговорката за предоставянето на извънреден труд.

Освен това, според много колективни трудови договори (*Kollektivverträge*), при регулярно полагане на работа повече от часовете за непълнен работен ден, това трябва да се вземе предвид и за преизчисление на допълнителните плащания – *Sonderzahlungen*.

Плаващо работно време (*Gleitzeit*)

Плаващото работно време е допустимо:

1. при писмено споразумение между работодателя и работника, или когато работническият съвет е издал разпоредба за това
2. когато има поставени рамки на плаващото работно време (най-ранен час за започване на работа, най-късен час за прекратяване на работния ден);
3. определен период от работно време, през което нормалното работно време не бива да бъде превишавано;
4. трябва да бъде точно установен броят на извънредните часове работа, както и на минус часовете, които могат да бъдат пренесени след края на периода, в който работникът/служителят работи на плаващо работно време;
5. да бъде разграничено и дневно „фиктивно“ нормално работно време, например да бъде уговорено колко пъти посещенията при лекар се смята за работно време.

Полагане на труд без добавка, което да се зачита за нормално работно време, е възможно само до 10тия работен час на ден. До 12 часа нормално работно време е само тогава възможно, когато това е съобразено с използването на натрупаните позитивни часове и седмичната полагаща се почивка.

Възможен е обаче извънреден труд над 10тия работен час на ден.

Други форми на гъвкаво работно време

Тук принадлежат:

- › Работа на смени/*Schichtarbeit*
- › Получаване на още един неработен ден при изработване предварително на нужните часове/*das Einarbeiten*
- › Следване на определен модел за изчисляване на изработените часове, който да бъде в сила за зетото лице за определено време/*Durchrechnungsmodelle*

При спазването на определения модел на заетост се има предвид, че зетото лице при полагане на извънреден труд няма да получи платени извънредните часове, а може да си ги получи под формата на свободно време (*Zeitausgleich*). Това свободно време трябва да бъде толкова, колкото часове е положило лицето извънреден труд. При работа на смени (*Schichtarbeit*) работният ритъм трябва да бъде точно определен.

При работа, при която се цели получаване на допълнителен свободен ден (*das Einarbeiten*) се обслужват интересите на работещото лице.

Работа по определен модел (*Durchrechnungsmodelle*) е възможна само когато такава разпоредба фигурира в колективния трудов договор.

Работа от вкъщи (*Homeoffice*) / Работа от разстояние (*Telearbeit*)

При работата от разстояние (*Telearbeit*) не се включват само трудови дейности в собственото жилище, но и дейности на други места, договорени с работодателя/работодателката, като например кафенета. Разпоредбите се прилагат за всички нови споразумения за работа от разстояние (*Telearbeitsvereinbarungen*), сключени след 1.1.2025 г. Досегашните споразумения за работа от вкъщи (*Homeoffice-Vereinbarungen*) остават в сила, съответно могат да бъдат допълнени.

Работа от вкъщи (*Homeoffice*) и Работа от разстояние (*Telearbeit*) не може едностранно да бъдат наложени от работодателя, но и обратно – не може работникът/служителят по свое желание и инициатива да започне да работи от вкъщи или от разстояние. Тези модели на работа трябва винаги да бъдат писмено договорени между страните. От тези договори двете страни могат винаги да се откажат, като спазват срока за прекратяване, който е един месец и прекратяването на договорката трябва да е на края на този месец.

Работните материали, които са необходими за това, трябва най – общо да бъдат предоставени от работодателя.

Възможно е също така да бъде уговорено, че материалите за работа са предоставени от работника/служителя. В този случай му се дължи една определена обща сума, като заместител за ползването на собствени материали.

Общо казано, важат същите правила за работа, каквито са в сила и за фирмата/предприятието. Отклонение от това правило, доколкото е възможно, трябва да бъде изрично уговорено. Както и при работата от работното място, работникът/служителят при работа от вкъщи трябва да е на разположение на работодателя си само в рамките на уговореното работно време.

Важното е, че и по време на модела на работа от вкъщи, действат правилата за ергономична позиция на работното място. Ако няма възможност да бъде разположена работна маса и работен стол, не е препоръчително да се съгласявате на този модел работа. Работодателят трябва да разясни как трябва да изглежда ергономичното работно място. В идеалния случай той може да предостави обзавеждането за тази цел.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ИЗПЛАЩАНЕ НА ТРУДОВОТО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ПО ВРЕМЕ НА БОЛНИЧЕН (ENTGELTFORTZAHLUNG IM KRANKHEITSFALL)

В случаи на нетрудоспособност поради заболяване, работодателят има задължение да продължи да изплаща на работника/служителя за определено време определеното трудово възнаграждение.

Работниците и служителите имат право да продължат да получават трудовото си възнаграждение в случай на болест в рамките на най-малко шест седмици. Правото на това изплащане се увеличава на осем седмици след първата година на заетост, на десет седмици след петнадесетата година заетост и на дванадесет седмици след двадесет и петата година заетост. Това право на възнаграждение по време на болест важи за всички работници и служители на работна година.

Всички работници и служители имат едно отделно право да продължат да получават трудовото си възнаграждение в случай на трудова злополука в рамките на най-малко 8 седмици на работна година без значение от продължителността на трудовото възнаграждение.

Продължителност на изплащането на трудовото възнаграждение по време на болничен в рамките на една работна година

През първата година	6 седмици пълен размер 4 седмици половин размер
От 2 до 15год. трудов стаж	8 седмици пълен размер 4 седмици половин размер
От 16 до 25год. трудов стаж	10 седмици пълен размер 4 седмици половин размер
Над 26 год. трудов стаж	12 седмици пълен размер 4 седмици половин размер

Учениците, изучаващи определена професия (*Lehrling*)-за година обучение

Пълнен размер на изплащане	8 седмици
Плащането на разликата между трудовото възнаграждение и обезщетението по време на болничен от Здравната каса (<i>Krankengeld</i>)	4 седмици

При последващи заболявания в рамките на същата година на обучение се дължи още три дни пълно обезщетение в размер на уговореното възнаграждение за обучаващи се лица. За най-много шест последващи седмици се дължи разликата между обезщетението за обучаващи се лица и обезщетението, платено поради заболяване от Здравната каса.

ПЛАТЕН ГОДИШЕН ОТПУСК (*URLAUB*)

Право на отпуск

До 25тата година трудов стаж	30 работни дни
След 25тата година трудов стаж	36 работни дни

Работните дни (*Werktage*) са всички дни от месеца с изключение на неделите и официалните почивни дни.

Съвпада ли календарната година с тази на правото на отпуск

Правото на използване на отпуска започва с постъпването на работа във фирмата/предприятието. Ако има споразумение, че отпускът се придобива с началото на календарната година, то новото право на отпуск започва винаги на 1ви Януари на съответната година.

Изчисление на изработеното време

За изчисление размера на годишната полагаща се отпуска се вземат предвид изработеното време при същия работодател, при което няма прекъсване на работата повече от три месеца. Изключения от това правило има, когато трудовото правоотношение приключва чрез едностранно прекратяване от страна на работника/служителя, чрез

напускане без важна причина или при обосновано уволнение на заетото лице.

При изчисляване на размера на отпуска се взимат предвид също и:

- Изработеното време в Австрия по време на друго трудово правоотношение, доколкото то е продължило най-малко 6 месеца;
- Годишите, които лицето е прекарало в училище в Австрия. При определени предпоставки могат да се вземат и училищните години в чужбина;
- Обикновената продължителност на успешно завършеното висше образование;
- Времето, през което лицето е работило в Австрия, като самонаето лице, когато това е траело най-малко 6 месеца;
- Периоди на работа в програми за подпомагане на развитието (*Entwicklungshilfezeiten*);
- Периоди на лишаване от свобода съгласно Закона за подпомагане на жертвите (*Opferfürsorgegesetz*);
- Продължителността на взетия отпуск по време на майчинство (§15f MSchG).

Трябва да бъде отбелязано, че при това изчисление има ограничения. От всички години общо, които се взимат предвид при изчисление на отпуска и са придобити не при настоящето трудово правоотношение, могат да бъдат взети предвид най-много седем. Ако те са придобити чрез образование, техният размер не може да бъде по-голям от 12 години.

Право на пълен размер отпуск (*voller Urlaubsanspruch*)/право на определена част от годишната отпуска (*Urlaubersatzleistung*)

Право на пълния размер отпуск настъпва след шест месеца заетост, респективно наново след втората работна година с началото на работната година. При прекратяване на трудовото правоотношение ще бъде дадена част от отпуска, пропорционално изчислен според изработеното време (*Urlaubersatzleistung*). Остатъкът от отпуска за предишната година се дължи в пълен размер.

Платен годишен отпуск според Закона за отпуските на строителните работници (*Bauarbeiter-Urlaubsgesetz*)

Един работник трябва да е достигнал 52 седмици работа с право на отпуск, за да може да изразходва целия ѝ размер/30 или 36 делнични дни, в които влиза събота. Правото на отпуска съществува в размер на определен процент от пълния, в зависимост от седмиците заетост в рамките на една календарна година. Със следващата календарна година започва и новото право на отпуск.

Правото на отпуск се погасява, когато заетото лице не използва отпуска си до 31.03. на третата последваща година след годината, в която е налице правото на отпуск. Размерът на отпуска е зависим от размера на заетостта. От 1.040 седмици заетост, отпускът възлиза на 36 дни (ако се работи в събота) за една календарна година, а при по-малко седмици заетост- 30 дни.

СРОК НА ПРЕДИЗВЕСТИЕ ЗА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТРУДОВОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ (*KÜNDIGUNGSFRISTEN*) И ДАТА НА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА (*KÜNDIGUNGSTERMINE*)

Предизвестие за прекратяване на трудовия договор:

Под две години трудов стаж	6 седмици
От 3 до 5 години трудов стаж	2 месеца
От 6 до 15 години трудов стаж	3 месеца
От 16 до 25 години трудов стаж	4 месеца
Над 26 години трудов стаж	5 месеца
При прекратяване от страна на работника във всеки случай на края на месеца	1 месец

Уволнение (*Entlassung*)

За служителите основанията за уволнение са изредени в чл. 27 на Закона за служителите. Основания за уволнение могат да бъдат:

- › Нелоялност/Измяна,
- › Загуба на доверие,
- › Продължителна невъзможност за изпълнение на трудовите задължения, освен в случаите на заболяване или злополука.

За работниците основанията за уволнение са изредени в чл. 82 от Наредбата за стопанска дейност. Такива основания са например:

- › Извършване паралелно с работата на допълнителни пораждащи съмнение дейности, както и небрежно извършена работа,
- › Постоянно занемаряване на работните задължения

За работниците важат същите правила като за служителите.

Преждевременно напускане от страна на служителя/работника (*Vorzeitiger berechtigter Austritt*)

Служителят може на основание чл. 26 от Закона за служителите (*Angestelltengesetz*) да напусне преждевременно работа. Като важни причини за това могат да бъдат изборени например:

- когато заетото лице не в състояние да извършва възложената му работа, или не може да я извършва без да затсрашава здравето си
- когато работодателят намалява заплатата без да даде нужното основание

За работника важат същите правила за преждевременно напускане на работа.

Обезщетение при неправомерно уволнение (Kündigungsschädigung)

Ако едно трудово правоотношение е прекратено от работодателя по неправомерен начин, при несъобразяване с предизвестие за прекратяване, със съответната дата за прекратяване или чрез необосновано уволнение, работникът/служителят има право на обезщетение. Това е всяко едно възнаграждение, което се дължи в резултат на правото на обезщетение при вреди, поради правно и времево неправомерно уволнение.

Това право се поражда и също, когато служителя/работника уведоми за това, че прекратява преждевременно от договора си по вина на работодателя.

По време на получаването на обезщетение при неправомерно уволнение или при изплащане на оставащата отпуска, лицето няма право едновременно и на обезщетение за безработица или на пенсия за възраст.

Прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие (Einvernehmliche Auflösung)

При прекратяване по взаимно съгласие работодателят и работникът постигат единодушие по въпроса, че трудовото правоотношение ще бъде прекратено на определена дата.

ПАРИЧНО ОБЕЗЩЕТИЕ ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТРУДОВОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ СЛЕД ОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ ТРУДОВ СТАЖ/ЗА ТРУДОВИ ДОГОВОРИ, СКЛЮЧЕНИ ПРЕДИ 01.01.2003 ГОДИНА (ALTES ABFERTIGUNGSRECHT)

Важи за лицата, чието трудово правоотношение вече е започнало на 01.01.2003. Регимът на изчисление на паричното обезщетение не трябва да е пренесен в новата система за изчисление при договор, сключен преди тази дата.

Работници и служители

Паричното обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение след определено време стаж по старата система се дължи след непрекъснато трудово

правоотношение от:

При 3 години трудов в стаж в размер на	2 трудови възнаграждения
При 5 години трудов в стаж в размер на	3 трудови възнаграждения
При 10 години трудов в стаж в размер на	4 трудови възнаграждения
При 15 години трудов в стаж в размер на	6 трудови възнаграждения
При 20 години трудов в стаж в размер на	9 трудови възнаграждения
При 25 години трудов в стаж в размер на	12 трудови възнаграждения

И то само при определени видове прекратяване на трудовото правоотношение:

- едностранно прекратяване от страна на работодателя;
- неправомерно и невиновно уволнение;
- преждевременно напускане от страна на работника/служителя;
- при изтичане на срока на едно срочно трудово правоотношение (*Zeitablauf*);
- по взаимно съгласие (*einvernehmliche Auflösung*);
- при прекратяване на трудовото правоотношение от страна на работника, поради право на получаване на пенсия за възраст или на пенсия при тежък труд, когато трудовото правоотношение е имало продължителност най-малко десет години;
- при прекратяване на трудовото правоотношение от страна на работника, поради право на получаване на пенсия при невъзможност за упражняване на определена професия, пенсия за инвалидност, след работа най-малко три години;
- когато работникът/служителят напусне най-късно три месеца след приключване на майчинството/бащинството и трудовото правоотношение е траело най-малко 5 години. В този случай заетото лице има право само на половината от това парично обезщетение, в размер най-много три месечни заплати.

С предимство пред законовите разпоредби важат по-благоприятните такива, които са регулирани в колективните трудови договори.

За строителните работници важат правилата, уредени в Закона за строителните работници, отпуските и обезщетението при прекратяване на трудовото правоотношение.

ПАРИЧНО ОБЕЗЩЕТИЕ ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТРУДОВОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ СЛЕД ОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ ТРУДОВ СТАЖ/НОВА СИСТЕМА ЗА ТРУДОВИ ДОГОВОРИ, СКЛЮЧЕНИ СЛЕД 01.01.2003 ГОДИНА (*NEUES ABFERTIGUNGSRECHT*)

Това парично обезщетение се отнася за правоотношения, сключени след 01.01.2003 година. Строителните работници, на които им е плащано според Закона за строителните работници, отпуските и касите за обезщетение, остават по старата система. Това важи и за работниците/служителите, които поради ново назначение след 31.12.2002 година при същия работодател и при съгласие за това, преминават в новата система. Трудови правоотношения, които са сключени преди 1ви януари 2003 година, продължават да са подчинени на старата система за обезщетения. Съществува възможността за всяко заето лице, което е по старата система, да бъде подчинено на новата система, ако сключи договор за това. Това означава, че както работодателят, така и работникът/служителят трябва да потвърдят съдържанието на този договор, като нито една от страните не може да принуди другата страна да прехвърли обезщетението си в новата система.

От 01.01.2008 година наетите за свободно извършване на услуга (*freien DienstnehmerInnen*) и самонаетите лица с фирма (*Selbstständigen*) са включени към новата система за изчисление на обезщетение.

Размер на обезщетението при прекратяване на трудовото правоотношение по новата система (*Abfertigung neu*)

Ако заетото лице е по тази система, в Здравната каса се внасят на месец вноски, в размер на 1,53 процента от бруто дохода. Основа за изчисление за това обезщетение е заплатата, включително и допълнителните плащания (*Sonderzahlungen*). Здравната каса предава нататък заплататените вноски на службената каса, с която работи фирмата/предприятието (*Vorsorgekassa*).

Дължащото се обезщетение при прекратяване на договора следва да бъде изплатено от съответната каса, с която работи фирмата/предприятието при определени предпоставки. То е в размер на вноските на работодателя, заедно с лихвите и приспаднатите административни разходи.

Времето на майчинство (*Karennzeiten*), време на военна или алтернативна гражданска служба (*Präsenz- und Zivildienst*)

По времето на военна/алтернативна гражданска служба, както и при получаване на т.

нар. „Седмични пари“ (*Wochengeld*), това са парите, получавани преди и след раждането от работодателя, обезщетението при болнични (*Krankengeld*), работодателят продължава да изплаща вноски за обезщетение при прекратяване на работа. Тези вноски ще бъдат в размер, който се определя от размера на обезщетението за отглеждане на дете (*Kinderbetreuungsgeld*). При получаване през последните два месеца преди и след раждането на детето от работещия родител на „Седмични пари“ (*Wochengeld*) също се заплащат вноски за обезщетение при прекратяване на работа. Основата за изчисление на размера им ще е заплатата, която майката е получавала преди тези два месеца, в които има право на „Седмични пари“.

По време на получаване на парите за отглеждане на дете (*Kinderbetreuungsgeld*), когато майката има право и на „Седмични пари“ от работодателя, се изплащат вноски за това от Семейния фонд към Министерство на семейството и младежта. В този случай основа за изчисление на размера на обезщетение при прекратяване на работа ще е получаваният размер на пари за отглеждане на дете.

НАЧАЛО НА ПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЕТО ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РАБОТА ОТ РАБОТОДАТЕЛЯ В ЗДРАВНАТА КАСА ПО НОВАТА СИСТЕМА (*BEGINN DER BEITRAGSZAHLUNG DER ABFERTIGUNG NEU*)

През първия месец на трудовото правоотношение не се изплаща от работодателя такова обезщетение на Здравната каса. От началото на втория месец заетост работодателят трябва да започне да го изплаща. Ако някой сключи в рамките на една година от прекратяването на трудовото правоотношение отново договор със същия работодател, той е длъжен веднага да изплаща вноските за обезщетението от самото започване на новата заетост.

Изплащане на обезщетението по новата система (*Auszahlungen der Abfertigung neu*)

Предпоставките за изплащането на това обезщетение е да са налице най-малко тридесет и шест заплатени месеци и да има прекратено трудово правоотношение. Няма значение дали лицето през тези 36 месеца е работило при различни работодатели. Работникът/служителят няма право в този момент на това обезщетение, ако той сам напусне, при виновното му освобождаване от работа и при преждевременно напускане от страна на работника/служителя при определени причини. В тези случаи, вноските за това обезщетение не се губят, а остават в съответната каса, с която работи работодателят. Върху събраната сума ще продължи да натрупва лихва и ще бъде присъединена към сумите от новото трудово правоотношение. Това важи само за работниците/служителите, които са подчинени на новата система за изплащане.

Заетите лица, които са по старата система, губят правото си да получат тези пари, когато напуснат, при виновното им освобождаване от страна на работодателя и при преждевременно напускане от тяхна страна.

Каси за изплащане на обезщетения при прекратяване на трудово правоотношение (*Betriebliche Vorsorgekasse*)

Във фирми/предприятия с работнически съвет избирането на съответната каса се прави чрез сключване на споразумение със задължителен характер между него и работодателя. В предприятие/фирма без работнически съвет трябва всички работници/служители писмено да потвърдят избора на съответната каса за обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение. При противопоставяне на една трета от персонала, трябва те и работодателят да преговарят, за да изберат касата. В същото време биха могли да изискват съдействието на синдикатите, които биха могли да продължат да преговарят в интерес на работниците/служителите.

ИЗПЛАЩАНЕ НА ВЗЕМАНЕ СЛЕД ИЗТЕКЪЛ ПРЕКЛУЗИВЕН СРОК (*VERFALLSFRISTEN*) И ПОГАСИТЕЛНА ДАВНОСТ (*VERJÄHRUNG*)

Ако работникът/служителят иска да предяви трудовите си права, трябва да се съобрази със съответните срокове, например:

- Обжалване на уволнението на работника/служителя пред Съда по трудово и осигурително право в рамките на две седмици;
- Подаване на жалба пред Съда по трудово и осигурително право за обезщетение при уволнение- в рамките на шест месеца;
- За предявяване на иск за неизплатена заплата важи в общия случай три годишен давностен срок.

Внимание! С колективните трудови договори може да бъде уговорена по-кратка погасителна давност за определен вид надница и други видове допълнителни плащания. В случай, че е налице погасено по давност вземане, то повече не може да бъде обжалвано. Ако въпреки това то бъде платено, не може да бъде изискано обратно. При изтекъл преклузивен срок на определено вземане, което въпреки това бъде платено, то може да бъде изискано обратно.

ВОЕННА СЛУЖБА/АЛТЕРНАТИВНА ЦИВИЛНА СЛУЖБА (PRÄSENZ-/ZIVILDIENST)

Задължение на заетото лице да уведоми работодателя за военна/алтернативна гражданска служба

Заетото лице, което бъде извикано да отслужи такава служба, е длъжно незабавно да уведоми работодателя си.

Защита от едностранно прекратяване на трудовия договор и от уволнение при военна/алтернативна гражданска служба

От момента на информирането на работодателя от работника за получаване на повиквателна заповед, работодателят може да прекрати едностранно трудовото правоотношение или да уволни заетото лице само със съгласието на съда. Защитата от едностранно прекратяване на трудовия договор и от уволнение приключва един месец след приключаването на военната/алтернативната гражданска служба.

Връщане на работа след военната/алтернативната гражданска служба

Работникът/Служителят трябва след неговото освобождаване от военната/алтернативната гражданска служба в рамките на шест работни дни да се обърне към работодателя си. Ако не направи това, това е основание за уволнението му.

Внимание! Събота също е работен ден (*Werktag*).

Отпуска

През времето на военна/алтернативна гражданска служба се дължи отпуска не в целия й размер, а само в този, който съответства на времето, прекарано във военна/алтернативна гражданска служба. При изчислението на размера на отпуската частите от изработените дни ще се закръглят на цели работни дни. Ако работникът/служителят иска да избегне това правило и да използва целия размер на отпуска преди да започне военна/алтернативна гражданска служба, то трябва да сключи споразумение с работодателя си.

Допълнителни възнаграждения по време на почивка и през декември (*Urlaubszuschuss, Weihnachtsremuneration*)

Допълнителните възнаграждения (за отпуск през лятото и коледен бонус) се дължат в годината, когато заетото лице е извикано за военна/алтернативна гражданска служба, само в определена процентна част. Това означава, че за седмица военна/алтернативна гражданска служба се намалява правото на 1/52 от пълния размер.

Нашите съвети:

Безработица след военна/алтернативна гражданска служба- повече информация тук в раздела за безработица. Информация по темата: www.zivildienst.gv.at
www.Oesterreich.gv.at/themen/jugendliche

ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ЗАДЪЛЖЕНИЕТО НА ЗАЕТОТО ЛИЦЕ ДА ПОЛАГА ТРУД (*Pflegefreistellung*)

Освобождение от задължението на заетото лице да полага труд при заболяване (*Pflegefreistellung bei Erkrankung*)

Ако работникът/служителят, поради нужната грижа за живеещия в едно домакинство с него болен, близки роднини (деца, както и децата на другия съпруг/а, или записаните като двойка, внук/чка, родители), влошава качеството на своята работа, той има право в рамките на една работна година да получи размера на своето трудово възнаграждение за нормално полаганите работни часове за една седмица без да идва на работа.

В същия размер съществува такова право на освобождение на заетото лице от задължението да полага труд при необходима грижа за собствено дете или на осиновено дете, също и когато то не живее в същото домакинство.

Удължаване на времето, през което лицето е освободено от задължението да полага труд при заболяване (*Erweiterte Pflegefreistellung*)

Когато работникът/служителят е използвал полагащата му се време без заетост, поради необходими грижи за болен член на семейството, и е налице продължаваща такава нужда за грижи за под 12 годишно дете, което може да е и детето на съпруга/съпругата, или на живеещите в едно домакинство, съществува право на още една седмица без задължение да се полага труд. Тези седмици са в рамките на една работна година. За майката/бащата съществува такова право дори и детето да не живее в същото домакинство.

Консумиране на отпуск без изричното съгласие на работодателя

Ако всички от посочените по-горе възможности вече са използвани, съществува възможност за работникът/служителят да излезе в отпуск, без да иска изричното съгласие на работодателя. Това е възможно за майката или за бащата, ако е налице нужда от грижа за болно дете/което може и да не е собствено/, което е под 12 години.

Внимание:

Законът за служителите (*Das Angestelltengesetz*), Общия граждански закон (*das Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch ABGB*), както и различни колективни трудови договори, предвиждат обезщетения поради временна нетрудоспособност.

ЗАКРИЛА НА МАЙКАТА/БАЩАТА И МАЙЧИНСТВО ТРУДОВО ПРАВО (*Mutterschutz und Karenz Arbeitsrecht*)

Забрана за работа

Извънредният труд и увреждащият здравето труд са забранени за бременната жена. Има забрана също и за вечерния труд, както и забрана за работа през неделни и празнични дни. Това правило важи с малки изключения.

Защита срещу едностранно прекратяване на трудовия договор и защита срещу уволнение

Една специална защита срещу едностранното прекратяване на трудовия договор и срещу уволнение съществува от съобщаването за бременността на работодателя, до четвъртия месец след раждането. Ако работничката/служителката използва правото си на майчинство (*Karenz*), защитата се удължава до 4ри седмици след прекратяване на майчинството.

Едностранното прекратяване или уволнение от страна на работодателя през този период, без съгласието на съда по трудово и осигурително право, е незаконно съобщаване на работодателя за бременността по време на пробния период на работа се смята за дискриминация на основата на пола и може да бъде оспорено пред Съда по трудово и осигурително право. Ако работничката/служителката уведоми работодателя за бременността в рамките на 5 работни дни след узнаването за едностранното прекратяване от страна на работодателя или 5 дни след писменото уведомление за това, то тогава прекратяването на трудовия договор е правно недействително и не поражда действие. При разделено право на майчинство между бащата и майката, по време на бременността, защитата от прекратяване на трудовия договор и уволнение започва най-рано след четвъртия месец на бременността (*Kündigung- und Entlassungsschutz*). Четири седмици след един спонтанен аборт, съществува специална защита срещу едностранно прекратяване на трудовия договор от страна на работодателя и уволнение. Ако след това работодателят прекрати едностранно договора, защото приема, че работничката/служителката пак може да забременне, то тогава това прекратяване може да бъде оборено пред съда в 14 дневен срок въз основа на Закона за равнопоставяне между половете.

При срочни трудови договори

При срочните трудови договори трябва да бъдат продължени до началото на сряда, в който има забрана за полагане на труд от бременната служителка/работничка -осем седмици преди раждането и осем седмици след раждането, освен ако няма основателна причина за един такъв срочен договор.

Прекратяване на трудовите правоотношения и парично обезщетение при прекратяването му по старата система за бременни (*altes Abfertigungsrecht*)

Заетото лице, което работи по трудово правоотношение, което е продължило най-малко пет или повече години, без да се смята времето на майчинството, може да напусне (при заетите на непълно работно време- едностранно да прекрати трудовия договор) при запазване на правото си на парично обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение след определено време труд стаж:

- По време на времето, през което заетото лице е защитено от прекратяване на трудовия договор и уволнение (само майката),
- В случай на майчинство/бащинство- най-късно три месеца преди края на този период/важи както за майката, така и за бащата/

Работниците/служителите имат право на половината от законовото парично обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение след определено време труд стаж, най-много в размер на три работни заплати.

Парично обезщетение при прекратяването на договора по новата система за бременни (*Abfertigung Neu*)

Когато трудовият договор е прекратен чрез напускане поради раждане на дете, съществува правото да бъде изплатено това обезщетение, ако работодателят е плащал поне три години процента за обезщетението.

Срок, в който има забрана за полагане на труд от бременната служителка/работничка (*Schutzfrist*)

Бъдещата майка не може да полага труд през последните осем седмици преди посочения предполагаем термин на раждане/Защитен срок= абсолютна забрана за полагане на труд- (*absolutes Beschäftigungsverbot*). Защитеният срок след раждането е в рамките също на осем седмици/дванайсет седмици при раждане на повече от едно дете, по-ранно от предвиденото раждане или при цезарово сечение/. Ако раждането бъде преди предполагаемия термин, тогава се удължава срока на абсолютната забрана за заетост със същия размер, максимално с 16 седмици.

При определени здравни усложнения, съществува възможността профилиран лекар/лекарка (*Facharzt/-ärztin*) да освободи бъдещата майка от заетост още преди този защитен срок (*Freistellung*).

По време на периода, в който има забрана за полагане на труд, се дължат т. нар. „Седмични пари“ – (*Wochengeld*). За това обезщетение се подава молба пред отговорната Здравна каса (*Gebietskrankenkasse*).

Бащински месец (*Papamonat/Babymonat*)

От 1ви септември 2019 г. бащите могат да прекъснат своята заетост за един месец във връзка с раждането на детето им. През този период работодателят няма да заплаща съответното месечното възнаграждение, но бащите ще могат да получат семеен бонус за време със семейството (*Familienzeitbonus* – виж стр. 31). Необходимо е да различавате т.нар. бащински месец (*Papamonat*) и бонуса за време със семейството (*Familienzeitbonus*).

За да можете да предявите претенция към работодателя за прекъсване на трудовете задължения във връзка с бащинския месец е необходимо да живеете в едно домакинство с детето, както и да спазите необходимите срокове за информиране на работодателя – т.е. най-късно три месеца преди изчисления термин на раждане да съобщите кога ориентировъчно ще е началото на бащинския месец, както и кога е предполагаемият термин на раждане. След раждането на детето, бащата трябва да уведоми работодателя и най-късно до една седмица след раждането да обяви датата на начало на бащинския месец, ащите могат да се възползват от бащински месец веднага след раждането на детето, най-късно до края на срока, в който родилката има забрана за полагане на труд (*Schutzfrist*).

От информирането на работодателя, че бащата ще се възползва от бащински месец, влиза в сила защита срещу едностранно прекратяване на трудовия договор и защита от уволнение. Защитата започва да тече най-рано четири месеца преди изчисления термин на раждане и приключва четири седмици след приключването на бащинския месец.

Период на майчиство/бащинство (*Karenz für Mütter und Väter*)

Майката и бащата имат това право, когато

- са заети на трудов договор и
- живеят в едно домакинство с детето.

Периодът на майчиство/бащинство започва с изтичането на срока, през който на майката ѝ е забранено да полага труд (*Schutzfrist*), или след използването на уговорената отпуската след тази забрана. Ако единият родител няма право на майчиство/бащинство (например защото е студент/ка или самонаето лице (*selbständig erwerbstätig*)), може другият родител да се възползва от това право.

Периодът на майчиство/бащинство може да бъде разделян най-много два пъти/=на три части/и частите не могат да бъдат по-кратки от два месеца. Целият период на майчиство/бащинство може да трае най-много до втората година на детето. При първата смяна при грижите за детето родителите могат да си вземат заедно майчиство/бащинство. В този случай този период трае до 23тия месец на детето.

Майката/бащата могат да запазят три месеца от този период и да използват това си право за по-късен момент/на-късно до навършването на седмата година на детето/.

Внимание: Правото на обезщетение при отглеждане на малко дете (*Kinderbetreuungsgeld*) приключва най-късно с 1063 ден от раждането на детето (приблизително 35 месеца). Може да попитате за повече информация по темата на frauen@oegb.at или **да си свалите брошурите за майчинство/бащинство от сайта www.oegb.at/frauen или на www.oegb.at/schwanger.**

Срок за информиране на работодателя за избора си на период за майчинство/бащинство (*Meldefristen*)

Бъдещите майките трябва да уведомят работодателя си за периода на майчинство/бащинство, който избират, до края на периода със забрана за полагане на труд (*Schutzfrist*). Най-късно три месеца преди края първата част на майчиство/бащинство при смяна на родителите, използващия това право родител трябва да уведоми работодателя си за евентуалното удължение на периода.

Внимание:

Защитата от едностранното прекратяване на трудовия договор и на уволнението за другия родител започва най-рано четири месеца преди настъпването на периода на майчинство/бащинство. Препоръчваме работодателят да не се уведомява преди тази дата!

Право на информация

Работодателят има задължението да уведомява работника/чката или служителя/служителката, която в момента е в майчинство, за всички важни решения, взети във фирмата.

Изчисления във връзка с периода на майчинство/бащинство

За родените деца след 1 август 2019 г., целият период на майчинството/бащинството (най-късно до 2рия рожден ден на детето) ще бъде прибавен към стажа на лицето ползвало майчинство за изчисляване на претенциите зависещи от него, а именно напр. при изчисляване на срока за прекратяване на трудовия договор (*Bemessung der Kündigungsfrist*), при изчисляване на продължителността на получаване на обезщетение по време на болничен (*Dauer der Entgeltfortzahlung im Krankheitsfall*), при определяне размера на платения годишен отпуск, при изчисляване размера на трудовото възнаграждение и т.н.

Намалено работно време за родители (*Elternteilzeit*)

Родителите могат да претендират за намалена трудова заетост, или за промяна на разпределението на работните часове, ако отговарят на законовите изисквания (минимална продължителност на трудовото правоотношение от 3 години, както и заетите лица във фирмата/предприятието да са минимум 21 работници/служители), при подадени уведомления след 1.11.2023 г. до навършване на осем годишна възраст на детето, но с максимална обща продължителност от седем години. Тези седем години не включват периода на забрана за полагане на труд на бъдещата майка (осем седмици преди термина за раждане и осем седмици след раждането) и периода на майчинство/бащинство за същото дете.

Заетите лица, които нямат право на намалено работно време за родители (*Elternteilzeit*), поради това, че не изпълняват съответните критерии, могат при подадени уведомления след 1.11.2023 г. да уговорят такова работно време или промяна на работните часове, максимално до навършване на осем годишна възраст на детето.

Защита срещу едностранно прекратяване на трудовия договор от работодателя и срещу уволнение по време на намаленото работно време за родители (*Kündigung- und Entlassungsschutz während der Elternteilzeit*)

Родители, които работят на такова намалено работно време, имат специална защита от едностранно прекратяване на трудовия договор от работодателя и от уволнение през този период. Той започва с оповестяването на желанието на работник/а/чката/служител/ката за намаляване на работното време, най-рано обаче четири месеца преди запланиваното започване на работа на намалено работно време. Ако приключването на намаленото работно време за родители е уговорено за един по-ранен период, то защитата от прекратяване на трудовия договор от работодателя и уволнението приключва 4ри седмици след изтичането на срока на намаленото работно време (*Elternteilzeit*).

Тази защита важи, както за майките и за бащите, които имат право да претендират намалено работно време, така и за тези, които вече имат такова уговорено намалено работно време с работодателя си.

След навършване на 4ри години на детето, плюс още допълнително четири седмици, работодателят има възможност да прекрати едностранно трудовото правоотношение само при наличието на определен мотив (*Motivkündigungsschutz*). Това важи за всеки родител, който работи с намалено работно време, най-много до 7мата година на детето, най-късно до започването му на училище, според Закона за намалено работно време за майките/за бащите.

Внимание:

За родителите, преминали на намалено работно време, важи определен работен часови диапазон. Това означава, че работното време трябва да е намалено с най-малко 20 процента от обикновеното седмично такова, както и че трябва да се изработят най-малко дванадесет часа на седмица. Ако има нещо друго уговорено между заетото лице и работодателя, извън тази честота на работа, продължава да съществува защитата срещу едностранно прекратяване на трудовия договор от страна на работодателя и от уволнение по общите правила за намалено работно време. Правото на промяна на разпределението на работните часове без намаление на техния брой обаче продължава да съществува.

Може да намерите повече информация в брошурата на ÖGB-Frauen „Baby-Package“, като я поръчате на frauen@oegb.at или онлайн на frauen@oegb.at или на www.oegb.at/frauen.

ПРАВА НА РОДИТЕЛИТЕ (*Leistungsrecht*)

Обезщетение за отглеждане на малко дете (*Kinderbetreuungsgeld*)

Право на това обезщетение има единият родител, когато той има право на обезщетение за семейство (*Familienbeihilfe*), или друго обезщетение от същия вид от друга държава. Родителят трябва да живее с детето в едно домакинство и доходът му не надвишава за годината определена сума, според изборния от него модел.

Има възможност да се избира между два модела обезщетение за отглеждане на малко дете- обезщетение, което се определя в зависимост от доходите на майката/бащата и модел, който е независим от доходите на родителите. Двата модела се различават по размера и продължителността на получаването, както и по границата, до която могат да бъдат изкарвани пари допълнително.

Във времето, в което лицето има право да получава т. нар. “Седмични пари” – *Wochengeld*, или средствата, изплащани на майката осем седмици преди вероятния термин за раждане и осем седмици след раждането, не се получава обезщетение за отглеждане на малко дете (*Kinderbetreuungsgeld*). Ако т. нар. “Седмични пари” са в по-нисък размер от обезщетението за получаване на малко дете, ще бъдат доплатени пари до размера на обезщетението.

Обезщетение за отглеждане на малко дете, което не е зависимо от доходите на майката/бащата (*Kinderbetreuungsgeldkonto*)

Когато само единият родител получава това обезщетение, цялата сума възлиза на 15.016 евро. Когато и двамата родители се възползват от правото си да ги получават, общата сума се увеличава на 18.760 евро.

Ако само единият родител получава обезщетение за отглеждане на малко дете, може да бъде избрана продължителност на получаване на парите- между 365 и 851 дни, като се включва деня на раждане на детето. Ако решат и двамата родители да се възползват от правото си на това обезщетение, се увеличава периодът на получаването му от 456 на 1063 дни.

Размерът на дневните пари, когато е избран модел, който не е зависим от дохода на лицата (*Kinderbetreuungsgeldkonto*), зависи от това колко дълго ще се изплаща това обезщетение (*Bezugsdauer*). Колкото по-дълго е това време, толкова по-нисък ще е размерът на дневните пари. Размерът им се променя в зависимост от продължителността, за която се получават дневните пари.

Ако майката/бащата реши да получава тези пари за възможно най-краткото време, т.нар. дневен най-висок размер на сумата ще е 41,14 евро. Ако само единият родител получава това обезщетение, основната продължителност на периода на получаване (*Grundbezugsdauer*) възлиза на 365 календарни дни, като се включва и деня, в който се е родило детето. Ако двамата родители си поделят това право, тогава най-краткият основен период за получаване на обезщетението възлиза на 456 дни (около 15 месеца). От тях 20 процента са запазени за другия родител и следователно не могат да бъдат прехвърляни.

Най-дългата продължителност за получаване на обезщетението от един родител е 851 дни (около 28 месеца), като се включва и денят на раждането. При най-дългият вариант за получаване на обезщетението, дневният размер на сумата за получаване възлиза на 17,65 евро. При поделяне на правото от двамата родители, най-дългият възможен период за получаване на обезщетението е 1063 дни (около 35 месеца). При този вид поделяне са запазени 20 процента от дните за другия родител и те не могат да бъдат прехвърляни.

Обезщетение за отглеждане на малко дете, което е зависимо от доходите на майката/бащата/за деца, родени след 01.03.2017 (*Einkommensabhängige Kinderbetreuungsgeld*)

Обезщетението, което е зависимо от доходите на майката/бащата, предлага възможността на един от родителите до 365 ден от раждането на детето да получава 80 процента от последния негов/неин нето доход, но най-много 80,12 евро на ден. При получаване на обезщетението и от двамата родители се удължава правото на получаване на парите максимално до 426 ден след раждането на детето. Размерът възлиза също на 80 процента на нейния/неговия последен нето доход. За да може обезщетението да бъде по този, зависим от дохода модел, е необходимо да е била налице здравно и пенсионно осигурена заетост преди раждането на детето, която да трае най-малко 182 дни или 6 месеца. Този период се изчислява от преди началото на срока на забрана за заетост (*Schutzfrist*) за майката и непосредствено преди раждането на детето за бащата, и ако има прекъсване на тази заетост в размер най-много на 14 дни, това не би повлияло на това право.

Получаване едновременно на обезщетение за отглеждане на малко дете

При първата смяна между двамата родители на правото да получават това обезщетение, те имат право да го получават едновременно до 31 дни. Това важи и за двата варианта за получаване на обезщетението (който се определя от дохода и независимият от дохода модел).

Бонус за партньорство (*Partnerschaftsbonus*)

Всеки родител получава като бонус 500,- евро, когато обезщетението за отглеждане на малко дете се получава за най-малко 124 дни и продължителността на получаването му е разделено в отношение 50/50 до 40/60 между родителите. Молбата трябва да бъде подадена най-късно до 124 дни от края на последното получаване на обезщетението за отглеждане на малко дете. Бонусът за партньорство важи както за обезщетението, което е зависимо от дохода на родителя, така и за това, което не се определя от дохода.

Граница на дохода, който може да се изкарва допълнително при получаване на обезщетението за отглеждане на малко дете (*Zuverdienstgrenze*)

Обезщетението за отглеждане на малко дете се дължи, при условие, че изкарваните допълнително доходи са под определен размер. При получаване на това обезщетение при модела, при който доходите не се взимат под внимание, може да бъдат изкарвани допълнително още 60 процента от последния бруто доход. Ако родителят изкарва допълнително тези 60 процента и дохода му въпреки това е под 18 000,- евро на година, той има право да изработва допълнително до тази граница.

Получаващите обезщетение за малко дете, което е зависимо от доходите, имат право да изкарват максимално до 8 600,- евро годишно допълнително. В тази сума са включени и доходите от самостоятелна дейност като юридическо лице, от граждански договор, от договор за свободно извършване на услуга.

Когато границата за допълнителни доходи е 18 000,- евро, Организацията на жените към австрийските синдикати препоръчва бруто месечния доход да не надвишава 1 372,- евро.

Внимание: Ако доходите надвишават тези граници, през времето, в което лицето има право на обезщетение, трябва да бъдат върнати сумите от обезщетението, само за времето, през което границата на допълнително изкарани доходи е надвишена.

Право на допълнително изкарване на парични средства по време на майчиство/бащинство

Майчиството/бащинството е законово регламентираното освобождаване от заетост, при което не се дължи заплащане от работодателя. Без да бъде загубена защитата от едностранно прекратяване на договора от работодателя и от уволнение, може да бъде уговорена заетост за майката или бащата, които са в майчинство/бащинство. Тази заетост има определени граници – до 13 седмици на година и може да надвишава на месец минималната заетост – (*Geringfügigkeitsgrenze*). Със съгласието на настоящия работодател може да бъде уговорена подобна заетост и при друг работодател.

Допълнителна помощ към обезщетението за отглеждане на малко дете (*Beihilfe zum Kinderbetreuungsgeld*)

Семействата с нисък доход, както и родителят, който отглежда сам детето си, могат да получават при подаване на молба допълнителна помощ към това обезщетение в размер на 6,06 евро на ден (181,80 евро на месец). Тази допълнителна помощ ще бъде изплащана максимално 365 дни и е вид помощ, която се получава едновременно с обезщетението за отглеждане на малко дете. Помощта трябва да бъде върната обратно само отчасти, в случаите на надвишаване на границата за допълнителна заетост (*Zuverdienstgrenzen*). Получаващите обезщетение за малко дете нямат право да изкарват допълнително повече от 8 600,- евро на година. Доходите на двамата родители заедно, които работят допълнително, също не трябва да превишават границата от 18 000,- евро на година.

Внимание: За получаващите обезщетение за отглеждане на малко дете, което е зависимо от дохода, не съществува възможност за допълнителна помощ към това обезщетение.

Бонус за време със семейството (*Familienzeitbonus*)

Бонуса за време със семейството е парична помощ. От него могат да се възползват бащите на родните деца, на осиновените такива, родителите от мъжки пол, които полагат дългосрочни грижи за детето (*Dauerpflegeväter*) и жените, които имат еднополово партньорство. За получаването на този бонус е необходимо бащата и полагащите грижи за детето родители, които подлежат на същия режим, непосредствено преди да започне да получава този бонус, да е имал здравно и и пенсионно осигурена заетост най-малко 182 дни/около 6 месеца/. Допуска се прекъсване на заетостта в рамките на най-много 14 дни. Също така, трябва да има право на обезщетение за семейство (*Familienbeihilfe*) и то реално да се получава, основното място на пребиваване да е в Австрия и родителите и децата да живеят заедно. Записването на детето на конкретния адрес трябва да бъде направено в първите десет дни от раждането. За добиване на този бонус, ще бъде също необходимо, бащата да не работи между 28 до 31 дни в рамките на 91 календарни дни след раждането. При раждане в болница, бонуса за време със семейството може да се заяви най-рано от деня на изписването на детето и

майката от там. Допуска се изключение от това правило, когато е необходимо детето да остане в болница поради медицински причини, тогава бонуса се полага също, когато е необходимо бащата и майката да се грижат за детето средно по 4 часа на ден.

Внимание: Продължителността за получаване на този бонус е между 28 и 31 дни. Дневната сума възлиза на 54,87 евро. Бонусът за време със семейството може единствено да бъде получен, когато заетостта не е упражнявана между 28 и 31 дни. По времето, през което лицето получава бонуса, няма право да изкарва други доходи. Молбата за бонуса за време със семейството трябва да бъде подадена най-късно до 121 вия ден след раждането на детето пред отговорната Здравноосигурителна каса (*Krankenversicherungsträger*).

ОБЕЗЩЕТИЕ ЗА СЕМЕЙСТВО И ОБЛЕКЧЕНИЕ ПРИ ДАНЪЦИТЕ (*FAMILIENBEIHILFE UND KINDERABSETZBETRAG*)

Размер на обезщетението за семейство

Години на детето	Размер на месец
От раждането	138,40 евро
Дете над 3 години	148,00 евро
Дете над 10 години	171,80 евро
Дете над 19 години	200,40 евро

Месечният размер на обезщетението се увеличава според по-горе описаните възрасти, за всяко дете, когато:

- › Имащият право да получава това обезщетение родител има две деца, за всяко дете с по 8,60 евро. Общата допълнителна сума тогава възлиза на 17,20 евро.
- › При 3 деца това обезщетение се увеличава с 21,10 евро за всяко дете. Общото увеличение в този случай е 63,30 евро.
- › При 4 деца това обезщетение се увеличава с 32,10 евро за всяко дете. Общото увеличение в този случай е 128,40 евро.
- › При 5 деца увеличението е 38,90 за всяко дете. Общото увеличение в този случай е 194,50 евро.
- › При 6 деца увеличението е 43,40 евро за всяко дете. Общото увеличение в този случай е 260,40 евро.
- › При 7 деца и повече деца, общото увеличение ще е 63,10 евро за всяко дете.

За всяко дете в в неравностойно положение се прибавяват допълнително 189,20 евро на месец.

Заедно с обезщетението за семейство в този случай ще се изплати и данъчното облекчение в размер на 70,90 евро за всяко дете. Майката най-често получава това обезщетение, тя може обаче да се откаже от него в полза на бащата. Този отказ може да бъде винаги отменен от майката. Пълнолетните деца могат да изискат директно на собствените си сметки плащанията на парите за обезщетението за семейство. Затова е нужно съгласието на родителя, който трябва да потвърди това в молбата.

ПАСПОРТ НА РОДИТЕЛИТЕ И ПРЕГЛЕДИ (*ELTERN-KIND-PASS-UNTERSUCHUNGEN*)

Получаването на обезщетението за отглеждане на малко дете (*Kinderbetreuungsgeld*) в пълен размер е свързано с изпълнението на всички прегледи и отбелязването им в този паспорт. Страниците от паспорта със съответните прегледи за периода трябва да бъдат изпратени (най-добре препоръчано) на съответната Здравноосигурителна каса. Ако не бъде направено това, обезщетението може да бъде намалено на 1 300,- евро за всеки от родителите.

Допълнителна информация на теми като „Равноправие в работния свят“ и „Пакет за бебета“ може да намерите в раздела с правна информация на сайта на женския отдел Австрийските синдикати (*ÖGB-Frauen*). Може да изискате информация на frauen@oegb.at или да си свалите такава на www.oegb.at/frauen.

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА БЕЗРАБОТИЦА (*ARBEITSLOSENGELD*)

Предпоставките за получаване на обезщетение за безработица са:

- когато лицето е на разположение да извършва работа, т. е. е безработно, иска да полага труд и е трудоспособно
- когато са изпълнени законовите предпоставки за това право

Законовите предпоставки за правото на обезщетение за безработица са най-общо изпълнени, когато в рамките на последните 24-ри месеца (рамков срок) преди предявяването му, са налице най-малко 52 седмици заетост с осигуряване за риска безработица.

За лица, които преди 25тата си година предявяват това право, трябва да има налични най-малко 26 седмици работна заетост, през време на която лицето е осигурено срещу риска безработица. Това осигурително време трябва да е в рамките на последните дванадесет месеца (рамков срок). Когато обаче лицето вече веднъж е получавало обезщетение за безработица или обезщетение за майчинство, са необходими 28 седмици заетост, през които то да е било осигурено за риска безработица в рамките на последните 12 месеца.

При определени, посочени в закона положения, рамковият срок от 24 или 12 месеца ще бъде удължен.

Като заетост, при която лицето е осигурено за риска безработица, се зачита тази, при която то е регистрирано като работник/служител (*DienstnehmerIn*) и когато то работи на договор за извършване на услуга (*freier/freie DienstnehmerIn*). Не е осигурено за риска безработица лицето, което работи на минималната заетост в Австрия (*geringfügig Beschäftigt*).

Ако трудовото правоотношение се прекрати едностранно по желание на заетото лице и не могат да бъдат намерени съществени основания за това прекратяване, които да бъдат взети под внимание, в рамките на четири седмици след прекратяването на договора има т. нар. Срок на изчакване (*Wartezeit*). Това означава, че обезщетението за безработица се дължи първо от 29тия ден на безработицата.

Правото на обезщетение за безработица се предявява лично в отговорното Бюро по труда (*AMS*). Това трябва се направи още на първия ден, в който е налице безработицата, тъй като обезщетението за безработица не може да се предявява със задна дата. Контакт с Бюрото по труда може да бъде установен още по време на срока за прекратяване (*Kündigungsfrist*) на трудовия договор.

Продължителността на правото на получаване на пари за безработни зависи от продължителността на последната заетост, както и от възрастта на безработното лице. Минималната продължителност е 20 седмици. Обезщетението се дължи 30 седмици, когато през последните пет години преди безработицата има налице общо 156 седмици/три години/заетост. През време на тази заетост лицето трябва да било осигурено за риска безработица. Дължат се 39 седмици, когато лицето е навършило 40 години и през последните 10 години преди това е работило и е било осигурено за риска безработица. От тези 10 години лицето трябва да е работило минимум 312 седмици (шест години). Дължат се 52 седмици, когато при предявяването на обезщетението за безработица лицето е на повече от 50 години и през последните 15 години преди това е работило 468 седмици (девет години) и е било осигурено за този риск. Също така лицата, които са завършили професионална рехабилитационна програма към задължителното пенсионно осигуряване, имат право на обезщетение за период от 78 седмици.

При преценката на продължителността за получаване на обезщетението за безработица се взимат предвид и периодите, през които лицето преди е взимало същото обезщетение.

Размерът на обезщетението за безработица се изчислява на основата на доходите от предишната, както и на по-предишната календарна година. Това означава, че при настъпване на този риск през първата половин година (1.1. до 30.6), е от значение по-предишната календарна година, при настъпването през втората половина на годината (1.7. до 31.12.), е от значение предишната година за изчисление на обезщетението.

Пример: Някой е станал безработен на 01.04.2026 основа за изчисление на обезщетението за безработица е средният доход от 2024 година.

За изчислението на средния доход ще бъдат взети периодите на действителното изработено време. Времето, през което има налице заболяване или безработица и не е получавано възнаграждение или то не е в пълния си размер, не се взима предвид. Ако за безработния така е по-благоприятно, това важи и при право на обезщетение при обучаващи се, както и при случаите на получаване на детски надбавки и при получаване на помощ за придружаване в края на живота.

Обезщетението за безработни се изчислява на основата на “нето система” и е в размер на 55 процента от нето дохода.

Основният размер на обезщетението за безработица се закръглява до референтния размер на изравнителната добавка (за самостоятелно живеещи лица за 2026: 1.308,39 евро на месец), ако се касае за надхвърляне на тази граница (за безработни лица със семейни надбавки- 80 процента от предишния нетен доход, а без семейни надбавки- 60 процента). Ако размерът е под тази стойност, съответно това представлява горната граница на обезщетението.

Най-високият размер на обезщетението за безработни/без добавките/за 2026 е:

На календарен ден	76,75 евро
На месец/31 дни/	2 379,25 евро

Ако безработният е навършил 45 години, правото му на обезщетение за безработица се изчислява на същата основа, докато не се намери друг по-висок доход, който да се вземе под внимание. (Запазване на основата за изчисление), (*Bemessungsgrundlagenschutz*).

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ПРИ КРАЙНА НУЖДА НА БЕЗРАБОТНОТО ЛИЦЕ (*NOTSTANDSHILFE*)

Когато сте получавали обезщетение за безработица, но това Ваше право вече е изчерпано, може да подадете молба за т. нар. “Обезщетение при крайна нужда”.

Може да получавате това обезщетение обаче, само, когато е налице крайна нужда (*Notlage*). Обезщетението получавате за неограничено време, но то се одобрява за най-дълго 52 седмици. След това трябва да подадете нова молба. При проверката, дали има наличие на крайна нужда се взема предвид, дали нямате други съществуващи доходи. Доходите на родители, деца или други роднини не е от значение, дори когато има наличие на общо домакинство.

Внимание!

Доходите на съпруг/а или на регистрираните като партньори няма да бъдат взети предвид при изчислението!

Размер на обезщетението при крайна нужда

- Когато няма други доходи, то е в размер на 95% от основната база за изчисление на обезщетението за безработица.
- То е в размер на 92% от основната за обезщетение за безработица, когато основната за изчисление е над нивото на минималния размер на доход за съществуване в Австрия.
- Допълнително има за определени лица **добавка за семейство** (*Familienzuschlag*), за тези деца, за които се полага помощи за семейство – *Familienbeihilfe*.

“Таван на обезщетението при крайна нужда”**(Deckelung der Notstandshilfe)**

При продължителност на получаването на обезщетението при крайна нужда в рамките на 6 месеца, ще бъде поставена определена граница на размера му.

- ако преди това сте получавали **обезщетение за безработица 20 седмици**, тогава обезщетението при крайна нужда ще бъде максимално с размера на минималния доход за издръжка в Австрия: 43,61 евро на ден за 2026та година.
- ако преди това сте получавали **обезщетение за безработица 30 седмици**, тогава обезщетението при крайна нужда ще бъде максимално с размера на екзистенц минимума за Австрия: 50,87 евро на ден за 2026та година.
- ако преди това сте получавали **обезщетение за безработица за 39 или 52 седмици**, поради Вашата възраст, тогава за обезщетението при крайна нужда няма да има таван.

Обезщетението при крайна нужда ще бъде винаги признато за 12 седмици. На него следва да му се даде ограничение – само когато в действителност е взимано в рамките на 6 месеца. Прекъсване след 4 месеца в следствие на едно двумесечна нова работа не би трябвало в никакъв случай да доведе до загуба на останалите 2 месеца пълен размер на обезщетението при крайна нужда. За лица, навършили 45 годишна възраст, е възможно да има по-изгодни условия за това.

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ПРЕДИ ПЕНСИОНИРАНЕ (PENSIONVORSCHUSS)

Когато получавате обезщетение за безработица или обезщетение при крайна нужда и подадете през това време молба за инвалидна пенсия, както и за пенсия за възраст, трябва да информирате Бюрото по труда. При определени предпоставки е възможно да продължите да получавате парично подпомагане от Бюрото по труда. Най-общо трябва да имате право на обезщетение за безработица, обезщетение при крайна нужда или т. нар. „преходни пари“ – *Übergangsgeld*. Общите условия са да сте трудоспособен, да имате желание да полагате труд и да сте на разположение на Бюрото по труда. Освен това трябва да отговаряте на допълнителни условия и те трябва да бъдат съобразени с признаването на правото на пенсия.

ВНИМАНИЕ!

Признаването на правото на пенсия може само тогава да бъде взето предвид, когато е изпълнено необходимото време за получаване ѝ. За случаите, в които подавате молба за инвалидна пенсия, трябва да бъде издадена експертиза, с която да бъде удостоверено, че не сте трудоспособни.

ВНИМАНИЕ!

При подаване за пенсия за възраст се дължи обезщетението преди пенсиониране само в случаите, когато има потвърждение от Пенсионната служба за подадената молба за пенсиониране, че размерът на пенсията няма да може да бъде изчислен в рамките на следващите два месеца. Тези два месеца се броят от деня, от който лицето е изпълнило условията за пенсия за възраст.

Признаването на правото на пенсия може само тогава да бъде взето предвид, когато е изпълнено необходимото време за получаване ѝ. Например за случаите, в които подавате молба за инвалидна пенсия, трябва да бъде издадена експертиза, с която да бъде удостоверено, че не сте трудоспособни.

Размерът на обезщетението преди пенсиониране съответства най-общо на обезщетението за безработица или на това за крайна нужда.

СЪВЕТ: За още работещи лица в пенсионна възраст- за да имате право да получавате обезщетение преди пенсиониране, трябва все още да не сте прекратили трудовото Ви правоотношение. В този случай трябва експертиза от Пенсионната служба да установи, че не е налице нетрудоспособност или че нямате право на болничен.

СЪВЕТ: Възможно е след получаване на отказ за това обезщетение и при непрекъснато трудово правоотношение, да подадете молба за т. нар. извънредни пари при заболяване – (*Sonderkrankengeld*). Предпоставките за това са вече да нямате право на пари при заболяване (*Krankengeld*), или на право на обезщетение при болест от работодателя (*Entgeltfortzahlung*), както и да сте подали молба за обжалване във връзка с отказа на обезщетението преди пенсиониране.

Правото на тези извънредни пари при заболяване – (*Sonderkrankengeld*) се погасява с края на производството по пенсиониране пред Пенсионната служба/съда или с края на заболяването.

СЕМЕЙНА ДОБАВКА (*FAMILIENZUSCHLAG*)

Към обезщетенията при риска безработица имате право на тази семейна добавка в размер на 0,97 евро дневно, която се дължи за децата, внуците, доведените деца, за съпругата/съпруга, за лицето, с което живее в едно домакинство и за това, с което сте регистрирани като партньор.

За съпруга/съпругата, живеещите в едно домакинство с лицето, както и регистрираното като партньор (*Ehegattin, Lebensgefährten bzw. Lebensgefährtin, eingetragene PartnerInnen*), се дължи само тогава семейна добавка, когато доходите им не надвишават границата на най-ниската заетост (*Geringfügigkeitsgrenze*, за 2026 тя е 551,10 евро на месец), безработното лице допринася значително за издръжката си и също така е отпуснатата семейна помощ за поне един непълнолетен член на семейството или за роднина с увреждания.

НАМАЛЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ РАБОТНИЦИ/СЛУЖИТЕЛИ (*ALTERSTEILZEIT*)

Почасово работно време за възрастните работници и служители дава възможност за намаляване на работното време. Със съгласието на работодателя може да бъде осигурен плавен преход към пенсия. В този случай заетите лица не губят нито правото си пенсия, нито това на парично обезщетение при заболяване, нито правото си на обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение – *Abfertigung*, нито обезщетението за безработица.

- Заетите лица могат да намалят работното си време от 40% до 60%.
- Те ще получават допълнително към заплатата си за намаленото работно време и изравнителна заплата в размер на 50% от разликата между досегашно получаваното възнаграждение, което се изчислява от досегашната заплатасредно за последните 12 месеца. и от редуцираната заплата.
- Работодателите ще изплащат социалните осигуровки, както досега, това означава, че основата за изчисление за плащането на осигуровките остава като на старото работно време.
- Срокът на трудовата заетост при частичното пенсиониране (*Altersteilzeit*) ще бъде постепенно съкратен. Ако частичното пенсиониране започне през 2026 г.,

ще бъдат възможни най-много 4,5 години; от 2027 г. – най-много четири години; от 2028 г. – 3,5 години; а от 2029 г. ще бъдат възможни само три години.

- Работното време може да бъде намалявано плавно или на блок модел, като намаленото работно време за възрастни работници и служителите ще бъде постепенно премахнато поради промяната в закона от 2024 г., тъй като до 2029 г. AMS ще намали субсидията за работодателя до нула.

ПЪЛНО ОСИГУРЯВАНЕ (*VOLLVERSICHERUNG*)

е това задължително осигуряване, което включва:

- осигуряване срещу риска злополука
- здравно осигуряване
- пенсионно осигуряване
- осигуряване срещу риска безработица

Пълното осигуряване се осъществява независимо от броя на работните часове. Решаващ е размерът на трудовото възнаграждение. Когато има налице заетост срещу трудово възнаграждение, което надвишава заплащането на най-ниската заетост (*die Geringfügigkeitsgrenze*), тогава зетото лице е задължително застраховано срещу всички осигурителни рискове.

НАЙ-НИСКА/МИНИМАЛНА ЗАЕТОСТ (*GERINGFÜGIGE BESCHÄFTIGUNG*)

Заплащането за най-ниската/минималната заетост за 2026 година е € 551,10 на месец.

на месец	551,10 евро.
----------	--------------

Лицата, на които заплащането не надвишава това на най-ниската заетост/заетите на минимална заетост, (*geringfügig Beschäftigte*), са застраховани само срещу риска злополука. Те обаче трябва да бъдат регистрирани в отговорната Здравноосигурителна каса.

Самоосигуряване за лица с минимална заетост (*geringfügig Beschäftigte*)

Лицата, които работят на такъв договор не са нито здравно, нито пенсионно осигурени. Има възможност, чрез която те имат правото да изберат да бъдат здравно и пенсионно осигурени. Тогава е необходимо да подадат молба в Здравната каса, като молбата може да бъде подадена само за двата вида осигуряване едновременно.

В този случай, лицата на минималната заетост сами заплащат своята здравна и пенсионна осигуровка. Вноската за това осигуряване на месец е 83,49 евро. Ако лицата, работещи на такъв тип заетост, са избрали да се осигуряват за тези рискове, здравната каса ще им заплаща 212,38 евро на месец, в случай на заболяване (*Krankengeld*).

Повече от една минимална заетост едновременно или една минимална заетост, упражнявана заедно с една задължително пълноосигурена заетост.

Ако заетото лице работи освен на работа, на която е пълно задължително осигурен, има такава, на която работи на минимална заетост, или при наличие на няколко минимални заетости, лицето е длъжно на тримесечие да доплаща осигурителните вноски за здравно и пенсионно осигуряване, определени от Здравната каса. По подадено заявление е допустимо предварително месечно заплащане на осигурителните вноски.

Максималният възможен размер на доплащане на осигуровки от заетото лице за 2026

На месец	6 930,00 евро
За допълнителни плащания	13 860,00 евро

ИЗРАВНИТЕЛНА ДОБАВКА (AUSGLEICHSZULAGE)

В Австрия няма минимална пенсия. Ако всички доходи на пенсионера са под определен минимален размер и отговаря на допълнителните изисквания на законодателя, се дължи разликата между този размер и получаваните нетни доходи. Ако лицето е сключило брак, или живее в едно домакинство с друг човек, при това изчисление се взимат предвид и неговите/нейните доходи.

Стойности, под които се изплаща изравнителна добавка за 2026:

За живеещите сами, без семейство	1 308,39 евро
За сключили брак, или живеещите в едно домакинство двойки	2 064,12 евро
Тези стойности, освен при получателите на вдовишка пенсия, се увеличават за всяко дете, чийто нето доходи не надвишават сумата 481,23 евро, с:	201,88 евро

Обезщетение при смърт на родител (*Waisenpensionen*) се дължи на децата сираци до навършването на съответната възраст:

при децата, останали полусираци до 24-тата година:	481,23 евро
при децата, останали пълни сираци до 24-тата година:	722,58 евро
при децата, останали полусираци над 24-тата година:	855,16 евро
при децата, останали пълни сираци над 24-тата година:	1 308,39 евро

ИЗРАВНИТЕЛНАТА ДОБАВКА И БОНУС КЪМ ИЗРАВНИТЕЛНАТА ДОБАВКА (*AUSGLEICHSZULAGEN- BZW. PENSIONSbonus*)

От 2020 г. пенсионерите, които имат придобит трудов стаж от 30 г. или 40 г., но въпреки това разполагат с нисък месечен доход, получават увеличение на изравнителната добавка, респ. пенсията, до посочените по-долу суми. Към необходимите 30 г. или 40 г. трудов стаж ще могат да се прибавят най-много 5 г. от отглеждането на деца и една година от военна служба.

За месечен доход се брои напр. изравнителната добавка (*Ausgleichszulage*), пенсията, издръжка от бивш съпруг/съпруга. Ако лицето има сключен брак или живее в домакинството с друг човек, към общия месечен доход ще се прибави (както и при изравнителната добавка), нетния доход на съпруга/съпругата.

Стойности, под които се изплаща бонуса към изравнителната добавка за 2026 година:

За живеещите сами, които получават пенсия и имат най-малко 360 платени месеци, натрупани в резултат на трудов стаж	1 423,63 евро
За живеещите сами, които получават пенсия и имат най-малко 480 платени месеци, натрупани в резултат на трудов стаж г. трудов стаж	1 700,76 евро
За съпрузи или живеещи в едно домакинство, които получават пенсии и имат най-малко 480 платени месеци, натрупани в резултат на трудов стаж	2 295,69 евро

ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ (*Freiwillige Weiterversicherung*)

Пенсионно осигуряване

Месечната вноска (22,8 процента) е зависима от предходния доход. Вноската е в размери

Най-висока стойност на месечната вноска	1 843,38 евро
Най-ниска стойност на месечната вноска	247,20 евро

Лица, които се грижат за членове на семействата си, които имат нужда от ниво на обгрижване номер (*Pflegestufe 3*), могат да се осигуряват пенсионно. В този случай за осигуреното лице не трябва да плаща за тази осигуровка. Средствата за вноските ще бъдат изцяло поети от държавата.

Лица, които не работят, поради грижи за дете в неравностойно положение, могат също да се осигуряват безплатно в Пенсионната каса.

Здравно осигуряване

- На месец самоосигурителната вноска е в размер на 565,25 евро.
- При вземане под внимание на икономическото състояние на застрахованото лице е възможно намаляване на вноските до 78,84 евро.
- Доколкото не е налице възможност за освободена от вноски осигуровка към член от семейството, доброволната здравна осигуровка за студенти е 78,84 евро.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАПЛАЩАНЕ ЗА ЗДРАВНА ОСИГУРОВКА ЗА ОСИГУРЕНИТЕ КЪМ ЧЛЕН НА СЕМЕЙСТВОТО (*MITVERSICHERUNG IN DER KRANKENVERSICHERUNG*)

За здравноосигурените към член на семейството съпруг/съпруга, живиеещите в едно домакинство и регистрираните като партньори, се дължи най-общо допълнителна вноска.

В тези случаи следните лица са освободени от допълнителна вноска:

Когато децата се отглеждат в същото домакинство и минимум от четири години се полагат грижи за тях,

- Когато съосигуреният член на семейството притежава минимум ниво на обгрижване номер 3 (*Pflegestufe 3*),

- Когато съосигуреният член на семейството се грижи за осигуреното лице, което има право на категория за обгрижване на минимум ниво номер 3 (*Pflegestufe 3*),
- Когато доходите на живеещите в едно домакинство не надвишават 2 064,12 евро.

Когато не са налице изключенията от задължението за доплащане на осигурителни вноски, се изплаща допълнително вноска от 3,4 процента от бруто дохода на осигуреното лице на Здравноосигурителната каса. Това важи за осигурените към член на семейството съпрузи, живеещите в едно домакинство, както и регистрираните като партньори лица.

ПАРИ ЗА НУЖДАЕЩИТЕ СЕ ОТ ГРИЖИ И ГЛЕДАНЕ (*PFLEGE GELD*)

Парите за нуждаещи се от грижи се дължат, ако са налице определените предпоставки, посочени в Закона за грижи и гледане (*Bundespflegegesetz*). За тях се кандидатства чрез подаване на молба.

Има седем степени, според размера на необходимост от грижи и гледане;

Степен 1	206,20 евро
Степен 2	380,30 евро
Степен 3	592,60 евро
Степен 4	888,50 евро
Степен 5	1 206,90 евро
Степен 6	1 685,40 евро
Степен 7	2 214,80 евро

ТАКСИ (*GEBÜHREN*)

- Таксата за лекарства по рецепта е 7,55 евро на лекарство
- Частта, която трябва да заплати осигуреното лице за подпомагане на лечение е най-малко 46,20 евро
- Частта, която трябва да заплати осигуреното лице за подпомагане на лечение за зрението е най-малко 138,60 евро (за деца, по-малки от 15 годишна възраст, не дължат разходи за лечение на зрението)

- › Разходите за обслужване на осигурителната карта (e-card) за 2026 г. са 25,00 евро на година

ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ТАКСИ (*GEBÜHRENBEFREIUNGEN*)

Освобождение от такси за лекарства по рецепта, от такса за обслужване на осигурителната карта и частта, която осигуреното лице трябва да плати за подпомагане на лечение:

Без подаване на молба:

- › Получаващите изравнителна добавка към пенсията (*Ausgleichzulage bzw. Pensionsbonus*)
- › При заболявания, които са заразни и за които задължително трябва да се уведоми
- › Горна граница на разходите за лекарства: когато осигурените лица, чрез плащания за предписани и подлежащи на възстановяване медикаменти, достигнат сума, равна на два процента от годишния си нетен доход, те се освобождават от таксата за рецепта за остатъка от съответната календарна година. Границата от два процента от годишния нетен доход подлежи на поетапно намаляване, считано от 2027 г., до достигане на 1,5 процента през 2030 г.

С подаване на молба:

- › когато месечния нето доход

за живеещите сами	1 308,39 евро
за двойките и живеещите в едно домакинство	2 064,12 евро

не надвишава тези суми;

- › когато в резултат от болки и физически недостатъци могат да бъдат доказани по-ниски от средните и месечните нето доходи не надвишават следните стойности:

За живеещите сами	1 504,65 евро
За двойките и живеещите в едно домакинство	2 373,74 евро

Минималната граница на доходите се увеличава за всяко дете с по 201,88 евро.

ДАНЪЧНО ПРАВО ЗА РАБОТНИЦИ/СЛУЖИТЕЛИ (*STEUERRECHT FÜR ARBEITNEHMER:INNEN*)

Деклариране на данъци за работника/служителя (*ArbeitnehmerInnenveranlagung*)

Данъчната декларация на работника/служителя се подава чрез Формуляр L1 във Финансовата служба (Finanzamt Österreich). С Този формуляр е наличен във всеки клон на Финансовата/Данъчната служба. Може да попълните вашата данъчна декларация и онлайн на адрес: (<https://finanzonline.bmf.gv.at>). За да използвате FinanzOnline, ще ви бъдат необходими съществуващият ви код за достъп и втори фактор за удостоверяване или ID Austria (Австрийска електронна идентификация). Допълнително към формуляр L1, за извънредни разходи (напр. разходи за лечение и при инвалидност) е предвиден формуляр L1ab, както и формуляр L1k за родители или в особени случаи формуляр L1k-bF.

Задължително деклариране на данъци (*Pflichtveranlagung*)

При определени условия работникът/служителят е задължен да подаде данъчна декларация пред Финансовата служба до 30 април или, ако използва FinanzOnline, до 30 юни на следващата година. Дори при напомняне от нея, подаването е задължително.

Работниците/служителите трябва да подадат данъчна декларация най-вече, когато

- › за календарната година имат едновременно два или повече задължително данъчно облагаеми доходи;
- › ще бъде взето под внимание, че лицето е единственото, което има доход в домакинството (*AlleinverdienerInnen*) или че отглежда децата си само, – (*AlleinerzieherInnenabsetzbetrag*). В случай че през годината е приложено данъчно облекчение, но не са били налице законовите предпоставки за неговото ползване, това обстоятелство ще бъде отчетено;
- › Фамилният бонус (*Familienbonus Plus*) е бил взет предвид при изчисляването на заплатата, но не в този размер;
- › са получили доходи от задължителното здравно осигуряване, възнаграждения по смисъла на Закона за чекове за услуги, определени възнаграждения от касата за отпуски и обезщетения на строителните работници, обезщетения за несъстоятелност от фонда за обезщетения за несъстоятелност или определени възнаграждения за военни учения;
- › за календарната година е издадено уведомление за освобождаване от данък (*Freibetragsbescheid*) или при изчисляването на заплатата е взето предвид освобождаването от данък за новодошлите (*Zuzugsfreibetrag*);

- ако са подадени данни за прекалено висока фиксирана сума за работа от разстояние (*Telearbeit*);
- ако са подадени данни за прекалено висок размер на парите за пътуващите ежедневно до работно си място (*Pendlerpauschale*);
- ако имат други приходи, които не подлежат на удържане на данък върху заплатата в общ размер над 730 евро (например доходи от дейност като самонаети лица, в този случай данъчната декларация трябва да бъде подадена във Финансовата служба (*Finanzamt*));
- ако имат приходи от наемен труд над 730 евро, но не е бил удържан данък върху заплатата (например трудови отношения в чужбина, трансгранични работници);
- участие в печалбата на работниците/служителите и премия за персонала на обща стойност над 3 000 евро;
- разходите за седмична, месечна или годишна карта се заплащат без данък от работодателя, но условията не са изпълнени;
- задължителни социалноосигурителни вноски са били възстановени;
- възнаграждения от социалния фонд по колективния трудов договор за почистване на паметници, фасади и сгради или охранителната дейност са били изплатени в прекалено висока степен без данъчно облагане;
- е изплатена необлагаема добавка за отглеждане на дете, но не са били налице изискуемите предпоставки.

Подаване на данъчна декларация, когато това не е задължително (*Antragsveranlagung*)

Във всички случаи, когато не са налице хипотезите за задължително подаване на данъчна декларация, става дума за доброволно подаване на такава (*Antragsveranlagung*). Срокът за доброволно подаване на такава декларация е пет години.

Важно: Молбата за доброволно подаване на данъчна декларация може да бъде оттеглена в рамките на един месец от получаването на решението чрез жалба (*Beschwerde*), също и когато от Финансовата служба е начислено някакво допълнително плащане (при съществуване на задължение за подаване на данъчна декларация това не е възможно)!

Автоматично данъчно изчисление

Когато работникът/служителят не е попълнил данъчна декларация до 30ти юни, ще бъде автоматично начислен данък от самата Финансовата служба при наличието на следните предпоставки:

- налице са такива доходи, които са задължително облагани с данъци
- има подадени заверени сметки на стойност най-малко 5,- евро

- На основата на досега подадените данъчни декларации от работника/служителя, съществува убеждението, че не са били обявени например разходи за реклама, нетипични разходи или такива, такива които могат да бъдат приспаднати.

Ако не съществува такова убеждение от страна на Финансовата служба, то автоматично ще бъде начислен данък до края на по-другата година, ако до тогава не е подадена данъчна декларация от лицето.

Важно: Разходи, които не са взети под внимание при автоматичното данъчно облагане от Финансовата служба, могат в продължение на пет години след това да бъдат преизчислени.

ПРАВНИ МЕХАНИЗМИ (*RECHTSMITTEL*)

Жалба (*Beschwerde*)

Срокът за обжалване е един месец от получаването на решението от Финансовата служба. Обжалването се прави в писмена форма и се входира във Финансовата служба или се подава чрез Finanz-Online.

Молба за предявяване на претенции (*Vorlageantrag*)

Ако от Финансовата служба бъде издадено ново решение на основата на обжалвания издаден документ, то може също да бъде обжалвано чрез подаване на молба по образец пред втората отговорна инстанция. Искането за разглеждане от по-горна инстанция трябва да бъде подадено в едномесечен срок от връчването на решението по жалбата.

Отмяна на решението (*Bescheidaufhebung*)

В случай, че не сте подали жалба или молбата Ви не се е разгледала отново, може в срок от една година да подадете молба за отмяна на решението на Финансовата служба, когато същото е обосновано неоснователно.

Какво може да претендира заетото лице пред Финансовата служба?

- Сумата, която може да бъде приспадната, когато работникът/служителят е единственият, изкарващ пари член на семейството (*Alleinverdienerabsetzbetrag*)
- Сумата, която може да бъде приспадната, когато работникът/служителят е самотен родител (*Alleinerzieherabsetzbetrag*)
- Добавка, когато заетото лице има повече деца (*Mehrkindzuschlag*)
- Фамилен бонус (*Familienbonus Plus*) и сума когато работещото лице е единственият, изкарващ пари член на семейството или е самотен родител, с нисък месечен доход (*Kindermehrbetrag*)

- e) Връщане на средствата, които се били отделяни за издръжка и прехрана (*Unterhaltsabsetzbetrag*)
- f) Други видове разходи (*Sonderausgaben*)
- g) Разходите, свързани с работната дейност (*Werbungskosten*)
- h) Извънредни разходи и натоварване (*Außergewöhnliche Belastungen*)

Сумата, която може да бъде приспадната, когато работникът/служителят е единственият, изкарващ пари член на семейството (*Alleinverdienerabsetzbetrag*)

Работещо лице, изкарващо само пари за издръжка на семейството, е това, което:

- Живее заедно повече от шест месеца със съпруг/съпругата си, или с лицето, регистрирано като негов/неин партньор
- За това време е получавано най-малко за едно дете обезщетение за семейство (*Familienbeihilfe*) в продължение на седем месеца.

Доходите на съпруг/ата или на регистрирания като партньор/ка, или на един от живеещите заедно без брак лица, не трябва да надвишава 7 284,- евро на година за 2025. Обезщетението за отглеждане на малко дете, обезщетението за безработица, както и при обезщетението при крайна нужда на безработното лице не се смятат за доходи. Парите обаче, получавани от майката, която работи, през време на забраната за полагане на труд (*Wochengeld*), ще се вземат предвид.

Сумата, която може да бъде приспадната, когато работникът/служителят е самотен родител (*Alleinerzieherabsetzbetrag*)

Самотен родител е, този, който:

- за най-малко едно дете е получавал седем месеца обезщетение за семейство – (*Familienbeihilfe*) и
- през това време повече от шест месеца не е живял през календарната година в едно домакинство с партньор/ка.

Сумата, която може да бъде приспадната, когато работникът/служителят е единственият, имащ доходи в семейството или когато работникът/служителят е самотен родител *AlleinverdienerInnen-/AlleinerzieherInnenabsetzbetrag*:

За едно дете	601,- евро годишно
За две деца	813,- евро годишно

За всяко следващо дете сумата, се увеличава с 268,- евро на календарна година. Данъчното облекчение за единствен източник на доходи / самотен родител може да се заяви пред работодателя (формуляр Е 30), като в този случай то се взема предвид

още при текущото изчисляване на възнаграждението или пред данъчната служба в рамките на годишното данъчно изравняване на служителите.

„Негативно“ данъчно облагане (*Negativsteuer*) за работници/служители, които са единствените в семейството, имащи доход или са самотни родители.

Сумите, които се приспадат на работници/служители, които са единствени печелещи в семейството или са самотни родители не зависят от размера на дохода. Сумата може да бъде приспадна дори без наличие на облагаем доход.

Добавка, когато заетото лице има повече деца (*Mehrkindzuschlag*)

За всяко трето и следващо дете, за които се получава обезщетение за семейство, съществува право на добавка при повече деца, в размер на 24,40 евро на месец. Тази добавка се дължи независимо от дохода на семейството на календарната година, за която е подадена молба.

В този случай доходите на семейството не бива да надвишават 55 000,- евро. Добавката, която се дава при повече деца (*Mehrkindzuschlag*), може да бъде поискана чрез подаването на незадължителна данъчна декларация (*ArbeitnehmerInnenveranlagung*).

Връщане на средставата, които се били отделяни за издръжка и прехрана (*Unterhaltsabsetzbetrag*)

Всеки, който може да докаже, че изплаща законоустановена или писмено договорена издръжка за дете, което не живее в съответното домакинство, има право на намаляване на базата за изчисление на данъка, който се приспада за издръжка и храна. Когато и двамата родители се грижат за детето също могат да бъдат върнати средства. Това се осъществява на основата на броя на децата. Размерът на сумите, с които се намалява данъка, са следните:

За едно дете 37,00 евро на месец,	444,00 евро на година
За 2 деца 55,00 евро на месец,	660,00 евро на година

За третото и всяко следващо дете се полага допълнителна данъчна отстъпка в размер на 73,00 евро на месец.

Фамилен бонус (*Familienbonus Plus*)

Фамилният бонус е вид данъчно облекчение.

За деца до навършване на 18 годишна възраст, съществува право в размер на 166,68 евро на месец. След навършването на 18 годишна възраст, бонусът ще е в размер

на 58,34 евро на месец. Семейният бонус може да бъде изискан от единия родител, или да бъде разделен на две между двамата. Тогава може да бъде за всеки един родител предявен бонус, в размер на 83,34 евро, респективно 29,17 евро. Ако получавате издръжка за Вашето дете, тогава също имате право на фамилен бонус. В този случай ще се вземе предвид бонусът в половин размер, освен ако не е договорено, че един от родителите ще го взима в цял размер. Фамилният бонус може да бъде предявен чрез работодателя – чрез Формуляр Е 30 – тогава ще бъде взет под внимание при текущото изчисление на заплатата. Другият вариант е да се изиска при подаване на данъчната декларация за работници/служители (*Arbeitnehmer:innenveranlagung*).

Семейният бонус замества досегашното намаляване на базата за изчисление на данъка, когато заетото лице има деца (*Kinderfreibetrag*).

Друг вид данъчно облекчение за родители (*Kindermehrbetrag*):

Ако доходите на заетото лице са прекалено ниски, за да може той/тя да подаде за фамилен бонус, може при определени предпоставки да се получи този друг вид данъчното облекчение от 700 евро на дете:

- Най-малко 30 дни доходи от активна трудова дейност или целогодишно обезщетение за отглеждане на дете (*Kinderbetreuungsgeld*) и
- Да получава данъчно облекчение, защото е самотен родител или единствен източник на доходи
- Също така партньорът/партньорката е получавал(а) най-малко 30 дни доходи от активна трудова дейност и при него/нея облекчението *Familienbonus Plus* не води до намаление в размер поне 700 евро на дете. В този случай лицето, което получава семейни помощи, има право на допълнителната детска добавка.

ДРУГИ ВИДОВЕ РАЗХОДИ (*Sonderausgaben*)

Други видове разходи без граница на парите, които могат да бъдат върнати и приспаднати:

- Вноските за доброволно продължаване на осигуровките, когато има и задължителна законова пенсионна осигуровка;
- Купуването на училищни и студентски години;
- Определени пенсии и продължителни тежести;
- Разходи за данъчен съветник.

Вноските за доплащане на училищни и студентски години, както и за доброволно продължаване на осигуряването, могат да бъдат заявени и за партньора/партньорката. В този случай подаването на заявление за различно отчитане трябва да се направи с формуляр L1d.

Други видове разходи с определена граница на сумите, които могат да бъдат върнати:

- Църковните вноски в максимален размер от 600,- евро на година;
- Частни парични субсидии за подпомагане на дарителски дружества (до десет процента от годишните доходи).

Даренията и църковните вноски трябва да бъдат регистрирани от организациите във Финансовата служба (*Finanzamt*). Вписването им в данъчната декларация вече няма да е необходимо. Църковните вноски могат да бъдат заявени и за партньора/партньорката. В този случай различното отчитане трябва да бъде заявено чрез формуляр L1d.

РАЗХОДИ, СВЪРЗАНИ С РАБОТА (*Werbungskosten*)

Тези разходи са свързани с разноски по придобиване, осигуряване и съхраняване на доходите. Те трябва да са свързани с упражняване на професия, също да са във връзка с работната заетост.

Разходи, които трябва да бъдат автоматично съобразени от работодателя:

- задължителните вноски за законовата социална осигуровка и разходите по обслужване на здравноосигурителната карта (*e-card*);
- възстановяване на трудово възнаграждение при действащо трудово правоотношение;
- членски внос в синдикатите, когато той е вече приспаднал от работодателя.

За тези, които са избрали да плащат сами членския си внос към синдикатите, могат да посочат този разход в данъчната си декларация.

Разходи, свързани с работата, които трябва да бъдат взети предвид от работника/служителя при попълване на данъчна декларация за приспадане на данъци:

Разходи, свързани с пътуването до работното място и допълнителни заплащания за пътни разходи (*Pendlerpauschale und Pendlereuro*)

Пътуващите ежедневно до работното си място могат да изчислят каква сума пари за транспорт им се полагаат чрез изчислителната система на страницата на Финансовото министерство (www.bmf.gv.at/pendlerrechner). Изчисленият резултат по принцип е обвързващ.

За тези, които пътуват до работно си място всеки ден, но на по-кратки разстояния (*Kleines Pendlerpauschale*)

Право на тези пари съществува, когато между жилището и града, в който заетото лице работи има градски транспорт и той е подходящ.

За тези, които пътуват до работно си място всеки ден, но на по-кратки разстояния (*Kleines Pendlerpauschale*) е в размер на:

До 20 км	00,00 евро на месец
Над 20 км	58,00 евро на месец
40 км	113,00 евро на месец
Над 60 км	168,00 евро на месец

Право на пари за път, за тези които пътуват всеки ден до работата си и дотам няма пряк транспорт (*Großes Pendlerpauschale*)

Право на такова заплащане за пътни разходи съществува, когато между жилището на заетото лице и града, в който то полага труд, няма градски транспорт или използването му не е достатъчно удобно за целта.

В този случай сумите са следните:

Над 2 км	31,00 евро на месец
Над 20 км	123,00 евро на месец
Над 40 км	214,00 евро на месец
Над 60 км	306,00 евро на месец

Допълнителни разходи, свързани с пътя до работа (*Pendlereuro*)

Тези допълнителни средства се дължат, за тези, които имат право на пътни разходи, когато всеки ден трябва да пътуват до работното си място. Те са в размер на две евро на километър.

Внимание: В периода от май 2022 г. до юни 2023 г. надбавката за пътуващи се увеличава с 50 процента, а „пътуващото евро“ – с 300 процента.

Социалноосигурителни вноски (*Sozialversicherungsbeiträge*):

- Задължителни вноски във връзка с минимална заетост
- Задължителни вноски за осигуряване на член на семейството към осигуреното лице
- Платените от работещото лице вноски за социално осигуряване (вноски за самоосигуряване)

Обща сума за връщане на данъци при работа от разстояние (*Telearbeits-Pauschale*)

Работодателите са задължени да уведомят Финансовата служба за броя на дните, при работа от разстояние от работниците/служителите с годишния фиш за заплата. Тази информация след това ще бъде автоматично взета под внимание.

Общата сума за работа от разстояние е 3,- евро на ден, максимум 300,- евро на година. С *Telearbeits-Pauschale* се валидират разходите по дигиталните средства за работата (компютър, интернет...).

Ако реално извършените разходи са по-високи (закупуване на компютър), надвишаващите разходи могат да бъдат взети предвид при разходите, свързани с професията (*Werbungskostenpauschale*).

Ако работодателят/ката е плащал *Telearbeits-Pauschale*, което е освободено от данък, това също ще бъде взето предвид при изчисленията.

За мебели (*Mobiliar*)

Допълнително към Обща сума за връщане на данъци при работа от разстояние (*Telearbeits-Pauschale*) могат да бъдат валидирани и разходи, направени за ергономични мебели (например бюро, офисен стол, осветление).

Този разход е ограничен до 300,- евро на година; въпреки това въведете цялата платена от Вас сума, надвишаващата част ще бъде валидирана за предходната година.

Предпоставка за валидиране на този вид разход е, през 2025 година да сте работили поне 26 дни от вкъщи разстояние (*Telearbeit*).

Разходи, свързани с работата, които могат да бъдат приспаднати от данъци от Финансовата служба:

Следните разходи, свързани с работата, ще бъдат само тогава взети предвид от Финансовата служба, когато надвишават 132,- евро на година. За определени професии има специално съобразени такива разходи (например за лекарите, музикантите, журналистите, работещите от домовете си и др.), които зависят от размера на доходите им.

Разпределение на разноски за работническия съвет (*Betriebsratsumlage*)

Разходи за работно облекло

Трябва да става въпрос за типично работно облекло. Тук принадлежат униформа на портиера, шлосерски работен комбинизон, костюм за боядисване, костюм за автомобилни монтьори, работна жилетка. Разходите за облекло, което може да бъде носено и извън работа, не могат да бъдат приспаднати от дължимите данъци.

Инструменти и работни материали

Те могат да бъдат приспаднати, когато се използват за упражняване на професията и са нужни за нея. Инструменти и работни материали, които струват по-малко от 1 000,- евро, ще бъдат приспаднати от данъка за каледарната година, през която са закупени. Ако тяхното време за използване е повече от една година и цената им е по-висока от 1 000,- евро, могат да бъдат разпределени спрямо тяхната продължителност за използване. При разходи за компютър са определени от Финансовата служба поне 40 процента от тях, които да бъдат заплатени от самото лице.

Пример:

Разходи за компютър: 2 000,- евро

Продължителност за използване: 3 години

Частта, която заплаща лицето (40%): 800,- евро

Работен дял (60%): 1 200,- евро

Годишно приспадане на разходи от сумата : 400,- евро

Интернет

Ако не е възможно точно разграничаване между личната употреба, то разходите за лично и за работно използване ще бъдат разпределени на принцип на преценката. Като работни разходи, които могат да бъдат приспаднати, се зачитат такса за доставчик на Интернет, разходите по неговото инсталиране, както и пакетът от услуги (например парола за Интернет достъп, такса за телефон, свързана с използването на Интернет). Използването за работа на специални системи (например база данни с нормативни актове), за които се доплаща допълнително, могат да бъдат изцяло приспаднати от платените данъци.

Разходите за годишен абонамент за Интернет също се считат за такива, които могат да бъдат приспаднати, като дигитално работно средство.

Разходи за научна литература, списания, вестници

Книги, свързани с професионалната област еднозначно се считат за работни разходи, които могат да бъдат приспаднати от данъци. Общобразователните трудове, енциклопедии и допълнителна литература не се считат за разходи, които могат да бъдат приспаднати.

Образователни курсове и тези за повишаване на квалификацията (*Aus- und Fortbildung sowie Umschulungskosten*)

Разноските за образователни курсове и тези за повишаване на квалификацията, които са във връзка с упражняваната професия, могат да бъдат приспаднати от данъци като разходи, свързани с работата (*Werbungskosten*). Разходите за преквалификация в нова професия също влизат в тази категория.

Пътувания, свързани с посещение на семейството и двойно домакинство (*Familienheimfahrten und doppelte Haushaltsführung*)

При двойно местоживеене, поради причини, свързани с работата, разходите за пътувания, свързани с посещение на семейството и двойното домакинство (наем, разходи по жилището, с институции, с жилището), могат да бъдат взети предвид при приспадането на данъците. Разходите за пътувания, свързани с посещение на семейството, ще бъдат признати за времето от 6 месеца (по 1 път месечно) за самотни родители. За двойките този разход ще бъде признат в рамките на две години (по 1 път седмично), освен в случаите, в които другия партньор, изкарва повече от 7.284,- евро на година. В случаите, в които има член на семейството, който има нужда от грижи, или когато преместването на цялото семейство не е възможно, поради икономически причини, разходите за пътувания, свързани с посещение на семейството не са ограничени със срок.

При постоянна смяна на работните места (например строителите, работещите чрез определена разпределителна фирма- *LeiharbeiterInnen*) или когато работата е ограничена със срок за максимално пет години, е предвиден по-продължителен период за приспадането на данъците.

Работната стая

Разходите по стая, която едновременно се използва и за офис, ще бъдат само тогава приспаднати от данъка, когато всички работни занимания, както и на дейността на търговската фирма, се провежда там. За работещите от възрастни лица (*HeimarbeiterInnen*) и работещите дистанционно, тези разходи също в общия случай ще могат да бъдат приспаднати от платения данък. Ако работодателят/работодателката предостави работно място, разходите за работната стая не могат да бъдат признати.

Плащане на разликата в разходите за пътуване (*Reisekosten*)

Дневни

Ако командировката трае повече от:

3 часа	10,00 евро
4 часа	12,50 евро
5 часа	15,00 евро
6 часа	17,50 евро
7 часа	20,00 евро
8 часа	22,50 евро
9 часа	25,00 евро

10 часа	27,50 евро
11 часа	30,00 евро

Дневните пари могат само тогава да бъдат приспаднати, когато заетото лице трябва да напусне работното място на повече от 25 километра и когато това не се смята за ново работно място. За ново работно място се смята това, на което лицето работи за повече от пет дни последователно. Център на работната дейност може да е не само статично работно място, но и превозно средство.

Пари за нощувка в страната (*Nächtigungsgelder Inland*)

За направени служебни разходи, свързани с пренощуване в Австрия, могат да бъдат се приспаднати реално направените разходи, включващи закуската или да бъде върнатата обща сума от 17,- евро. Ако за работника/служителя е налице квартира (например спална кабина при шофьорите на камиони), тогава е възможно да бъдат приспаднати или действително направените разходи (например закуска, използване на банята на една от станциите на магистралата), или е възможно да се приспадне обща сума от 4,50 евро на вечер в страната, както и 5,85 в чужбина.

Дневни в чужбина (*Taggelder Ausland*)

Дневните разходи в чужбина ще бъдат също взети предвид. Пълният размер на дневните пари в чужбина може да бъде валидиран за период от 24 часа (напр. От 7 до 7 часа). Ако служебното пътуване трае повече от три часа, за всеки час се дължи една дванадесета от таксите за пътуването в чужбина.

Пари за нощувка в чужбина (*Nächtigungsgelder Ausland*)

За нощувките в чужбина, могат и да бъдат взети действителните разходи, включително закуската като такива свързани с работата (*Werbungskosten*). Ако няма налични разписки или касови бележки, които да удостоверят този разход, разходите ще бъдат изчислени в един среден размер, а не на основата на действително платените суми. Те ще са в размер на най-високата стойност, която се предполага за служебни пътувания в чужбина, които не се изчисляват на основата на квитанции.

Пътни разходи (*Fahrtkosten*)

Ако работниците/служителите предприемат служебно пътуване, те могат да изискват от Финансовата служба да бъдат приспаднати действителните разходи по пътуването (*Fahrtkosten*), а когато пътуването е с личен автомобил, парите за километър (*Kilometergeld*). Ако служебните пътувания надвишават 30 000 километра на година,

ще бъдат взети предвид за изчисление на парите за километър сумите само до 30 000 километра. Също е възможно реалните разходи на колата (сервиз, бензин, застраховка и т. н.) да бъдат приспаданти от данъци. Те ще бъдат разделени на професионална и частна част. При използване на велосипед може да се претендира обезщетение за изминати до 1 500 км.

Парите за преминати километри, във връзка със службната дейност, на изминат километър:

Време на пътуването	1.1. - 30.6.	от 1.7.2025 г.
Лек автомобил	0,50 евро	0,50 евро
Мотопеди и мотоциклети, велосипеди	0,50 евро	0,25 евро
За всяко превозвано лице	0,15 евро	0,15 евро

С парите за километър (разходи по придобиване, за сервиз, поправки, застраховки, винетки, както и паркови такси) се покриват всички разходи.

Какво най-малко трябва да съдържа книгата за разходи при пътувания (*Fahrtenbuch*):

- › описание на използваното превозно средство
- › дата на пътуването
- › продължителост на пътуването с час на тръгването и на пристигането
- › брой на изминатите километри (разстояние в километри)
- › начална и крайна точка на пътуването
- › цел на пътуването
- › подпис

Повреждане на имуществото при упражняване на професията (*Vermögensschäden durch die Berufsausübung*)

Повреждане на имуществото, което се е случило при упражняване на професията, се счита за разход, свързан с работата.

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ (*AUSSERGEWÖHNLICHE BELASTUNGEN*)

Извънредните разходи се считат за такива, при съобразяване с:

- › Разходите по заболяването
- › Разходите по лечението
- › Болничните разходи
- › Разходи по протези
- › Помощ при проблеми със зрението и виждането (например очила, слухово апаратче)
- › Разходи, свързани с грижи за дете (детска градина, занималня), само за самотни родители
- › Болнични разходи за близки членове на семейството
- › Разходи по погребение и надгробна плоча, ако те не са покрити от наследството (максималната сума е 20 000,- евро)

При тези разходи финансовата служба (*Finanzamt*) прилага правилото за собствено участие (*Selbstbehalt*). За целите на данъчното облагане се признават единствено разходите, които надвишават този праг.

Извънредни разходи, при които няма задължително собствено поемане на част от направените такива

- › Разходи по обучение в чужбина, когато същата а възможност за такова обучение няма в населеното място на детето (общо 110,- евро на месец),
- › Когато има допълнителни разходи за деца, за които е отпусната по-голяма помощ за семейство (*Familienbeihilfe*), (общо 262,- евро на месец могат да бъдат върнати обратно). Възможно е също да бъдат приспаднати и същинските разходи/чрез касови бележки/. Отпуснатите пари за необходими грижи (*Pflegegeld*) намаляват във всеки случай, размера на парите, които би могъл да се върне обратно от данъци.
- › При деца, които не получават по-голяма помощ за семейството (*Familienbeihilfe*), когато има налице 25 процента намаление в доходите.
- › Разходи, които са причинени в резултат на заболяване, когато има и намаление на доходите най-малко 25 процента и има удостоверение за това от съответната служба.
- › Разходи по премахване на щети от катастрофа, когато щетите не са покрити от определена застраховка.

При намаление на доходите вместо обща сума, която може да бъде приспадната от данъците, е възможно да бъдат приспаднати действителните разходи при определени увреждания. Допълнително към горепосочените суми, могат да бъдат заявени и

приспаднати разходите, свързани с помощните средства (например инвалиден стол, слухово апаратче), както и разходите по лечение (например за лекар, за престой в болница, за лечение в санаториум, за лекарства, пътни разходи за посещение от лекар, транспорт до болницата).

“НЕГАТИВНИ” ДАНЪЦИ (*NEGATIVSTEUER*), СВЪРЗАНИ СЪС СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ПЛАЩАНИЯ

В случай на ниски доходи, от които се плащат социалноосигурителни вноски (това важи и за социалните осигуровки, които лицето само внася), но не се дължи данък върху дохода или той е минимален, ще бъдат върнати обратно от Финансовата служба следните вноски:

за работници: 55 % от вноските, максимално 1 277,- евро. Когато лицето има право на пари, свързани с ежедневното му пътуване до работното място (*Pendlerpauschale*), то сумите, които могат да му бъдат приспаднати от данъци, могат да са в размер на максимално 1 398,- евро.

за пенсионери: 80% от вноските, максимално 710,- евро.

РАБОТНИЧЕСКИ СЪВЕТ (*BETRIEBSRAT*)

- договаря разпоредби, важащи за предприятието;
- следи за спазването на колективните трудови договори и на разпоредбите, сключени от него;
- прави предложения за подобряване на условията на труд и сигурност;
- има право на участие в организацията на работно място;
- има право на участие при уговаряне на персоналните и финансовите въпроси;
- има право да взема позиция при желание на работодателя едностранното да прекрати трудовия договор (*Kündigung*), или при уволнение (*Entlassung*), както и да обжалва тези действия пред съда;
- може да възпрепятства премествания на заетите лица в други отдели (при определени предпоставки);
- трябва да бъде уведомяван за всички отнасящи се до работника/служителя въпроси.

Работническият съвет се нуждае от Вашата помощ

Основата за едно силно представителство на работниците/служителите са 1,2 милиона синдикално организирани заети лица. Това важи и за организацията на работническите съвети. Колкото повече членове на предприятието са организирани синдикално, толкова по-силна е тяхната позиция.

Гласуване за работнически съвет

Всички работници/служители, без значение от тяхното гражданство, които са навършили 16 години, и в деня на гласуването работят във фирмата или предприятието, имат право на глас.

Пасивно избирателно право

За работнически съвет могат да бъдат избрани:

- навършилите 18 годишна възраст;
- които са били най-малко 6 месеца заети в предприятието, това не важи за новочлените предприятия и за работниците/служителите, които работят на сезонен принцип).

Учредяване на работнически съвет

Когато в едно предприятие има постоянно заети най-малко 5 работници/служители (без шефа на фирмата/предприятието), е изпълнено законовото изискване да бъде учреден работнически съвет.

Работническият съвет не бива нито да ограничава, нито да ощетява заетото лице в неговите действия. Важи една определена защита от уволнение за:

- членовете на комисията по провеждане на изборите за работнически съвет;
- кандидатите за работнически съвет;
- избраните членове на работническият съвет.

Има само няколко стъпки, които водят до учредяването на един работнически съвет:

- събрание, на което се избират членове на комисията, която ще проведе изборите;
- оповестяване (кога и къде ще бъдат проведени изборите);
- тайно гласуване и преброяване на гласовете;
- започване на работата на работническият съвет.

Австрийските обединени синдикати (ÖGB) и отделните синдикати информират и помагат при провеждането на избора на работнически съвет, както и по-късно при изпълнението на неговите функции.

МЛАДЕЖКА ОРГАНИЗАЦИЯ (*JUGENDVERTRAUENS*RAT)

Младежката организация е важен орган за обучаващите се в предприятието млади хора и играе ролята на посредник между желанията им и работническия съвет. Младежката организация може да се намесва само по въпроси, които засягат тази определена група от млади хора, заети във фирмата. За това тя работи заедно с ръководството на работническия съвет.

Ако в едно предприятие има най-малко пет заети лица, които не са навършили 18 години, или обучаващите се в професия (*Lehrlinge*), които не са навършили 21 години, може да бъде учредена младежка организация. Продължителността на дейността на тази длъжност трае 2 години.

В Младежката организация може бъде избран този:

- който в деня на насрочване на изборите не е навършил още 23 години;
- който в деня на изборите е бил най-малко 6 месеца зает в предприятието.

Право на избор имат всички младежи в предприятието, които:

- в деня на насрочване на изборите не са навършили още 18 години;
- в деня на насрочване на изборите се намират в обучение за определена професия в предприятието и не са навършили 21 години;
- в деня на насрочване на изборите, както и в деня на избора, работят в предприятието.

Най-важните задачи и пълномощия на младежката организация са:

- да представляват икономическите, социалните, здравните и културните интереси на младежите, заети в предприятието;
- да следят за спазването на разпоредбите, които са свързани с трудовите им правоотношения и тези за тяхното обучение;
- да вземат мерки за отстраняване или за избягване на евентуално бъдещо възникване на определени нередности;
- на срещите на работническия съвет могат **да вземат участие със съвещателен глас**;
- да разгледат предложенията във връзка с обученията за дадена професия, както и продължаването на образованието в определена сфера.

Правата и задълженията на членовете на съвета на младежите съответстват на тези на членовете на работническия съвет:

- действат на основата на тяхната свободна воля и преценка, не трябва да се съобразяват с определени нареждания;
- има забрана ограничаване и ощетяване на техните права;
- защита от еднократно прекратяване на трудовия договор от работодателя, както и от уволнение.

Членовете на съвета на младежите са освободени за две седмици по време на всеки мандат от задълженията си в сферата, в която се обучават в предприятието. Ако в

едно предприятие няма младежка организация, Младежкият отдел към Синдикатите информира и помага при избора на такъв съвет, както и при по-нататъчната му работа.

ДРУГИ ВИДОВЕ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

Централен работнически съвет (*Zentralbetriebsrat*)

Една фирма може да има няколко предприятия или няколко равнопоставени работни места. Когато всички те образуват едно икономическо единство и се управляват от централата на фирмата, тогава може да се учреди Централен работнически съвет. Той представлява интересите на работниците във всички предприятия или работни места.

Работнически съвет на концерна (*Konzernbetriebsrat*)

Ако отделните правно независими фирми се намират под единно икономическо ръководство, така се образува концерн. В един концерн, в който в повече от едно от предприятията му има работнически съвет, може да бъде учреден като представителство на всички работници Работнически съвет на Концерна.

Европейски работнически съвет (*Europäischer Betriebsrat*)

За фирмите и концерните, които имат представителство в повече от една европейска държава, може да бъде учреден Европейски работнически съвет.

Доверено лице за лицата в неравностойно положение (*Behindertenvertrauensperson*)

Ако в едно предприятие са заети постоянно минимум петима работещи лица в неравностойно положение, се избира тяхно Доверено лице. То представлява заедно с Работническия съвет интересите и нуждите на тази група работници.

Доверено лице по сигурността (*Sicherheitsvertrauensperson*)

Когато има повече от единадесет заети лица, се назначава доверено лице по сигурността. Това лице отчита къде може да се направи повече в областта на здравето и защитата на работника.

Австрийски обединени синдикати (ÖGB)

Johann-Böhm-Platz 1, 1020 Wien

Телефон: (01) 534 44 39

Услуги: (01) 534 44 39 100

Имейл: oegb@oegb.at

Интернет: www.oegb.at, www.mitgliederservice.at, www.betriebsraete.at

Синдикати (*Gewerkschaften*)

СИНДИКАТ GPA

(GEWERKSCHAFT GPA)

1034 Wien, Alfred-Dallinger-Platz 1

Телефон 05 03 01 301

Имейл: service@gpa.at

www.gpa.at

СИНДИКАТ НА ДЪРЖАВНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

(GEWERKSCHAFT ÖFFENTLICHER DIENST)

1010 Wien, Teinfaltstraße 7

Телефон (01) 534 54

Имейл: goed@goed.at

www.goed.at

YOUNION СИНДИКАТ (ЗА ИЗКУСТВО, МЕДИИ, СПОРТ И ЗАЕТИТЕ НА ОБЩИНСКИ СЛУЖБИ)

(YOUNION _ DIE DASEINSGEWERKSCHAFT)

1090 Wien, Maria-Theresien-Straße 11

Телефон (01) 313 16 8300

Имейл: info@younion.at

www.younion.at

СИНДИКАТ СТРОИТЕЛСТВО И ДЪРВЕН МАТЕРИАЛ

(GEWERKSCHAFT BAU-HOLZ)

1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Телефон (01) 534 44 59

Имейл: service@gbh.at

www.bau-holz.at

**СИНДИКАТ ВИДА (ЗА ЗАЕТИТЕ В ТРАНСПОРТА И В ОБСЛУЖВАНЕТО)
(Die Verkehrs- und Dienstleistungs-GEWERKSCHAFT vida)**

1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Телефон (01) 534 44 79

Имейл: info@vida.at

www.vida.at

**СИНДИКАТ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА ПОЩИТЕ И ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯТА
(GEWERKSCHAFT DER POST- UNDFERNMELDEBEDIENTETEN)**

1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Телефон (01) 534 44 49

Имейл: gpf@gpf.at

www.gpf.at

**ПРОМИШЛЕН СИНДИКАТ PRO-GE
(PRODUKTIONSGEWERKSCHAFT)**

1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Телефон (01) 534 44 69

Имейл: mitgliederservice@proge.at

www.proge.at

Организации на Австрийските обединени
синдикати (ÖGB) по провинции в Австрия
(Landesorganisationen des ÖGB):

Бургенланд

Адрес: 7000 Eisenstadt, Wiener Straße 7

Телефон (02682) 770

Имейл адрес: burgenland@oegb.at

www.oegb.at/burgenland

Каринтия

Адрес: 9020 Klagenfurt, Bahnhofstraße 44

Телефон (0463) 58 70

Имейл адрес: kaernten@oegb.at

www.oegb.at/kaernten

Долна Австрия

Адрес: 3100 St. Pölten, AK-Platz 1
Телефон: (02742) 266 55
Имейл: niederoesterreich@oegb.at
www.oegb.at/niederoesterreich

Горна Австрия

Адрес: 4020 Linz, Volksgartenstraße 34
Телефон: (0732) 66 53 91
Имейл: oberoesterreich@oegb.at
www.oegb.at/oberoesterreich

Залцбург

Адрес: 5020 Salzburg, Markus-Sittikus-Straße 10
Телефон: (0662) 88 16 46
Имейл: salzburg@oegb.at
www.oegb.at/salzburg

Щирия

Адрес: 8020 Graz, Karl-Morre-Straße 32
Телефон: (0316) 70 71
Имейл адрес: steiermark@oegb.at
Имейл: www.oegb.at/steiermark

Тирол

Адрес: 6020 Innsbruck, Südtiroler Platz 14-16
Телефон: (0512) 597 77
Имейл адрес: tirol@oegb.at
Имейл: www.oegb.at/tirol

Форарлберг

Адрес: 6800 Feldkirch, Widnau 2
Телефон: (05522) 35 53
Имейл адрес: voralberg@oegb.at
Имейл: www.oegb.at/voralberg

Адреси на Камарата на труда по провинции в Австрия (*Arbeiterkammern*):

Камара на труда във Виена (AK Wien)

1040 Wien, Prinz-Eugen-Straße 20-22, телефон: (01) 501 65 0
www.wien.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Бургенланд (AK Burgenland)

7000 Eisenstadt, Wiener Straße 7, телефон: (02682) 740
www.bgl.d.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Каринтия (AK Kärnten)

9020 Klagenfurt, Bahnhofplatz 3, телефон: 05 04 77
www.kaernten.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Долна Австрия (AK Niederösterreich)

3100 St. Pölten, AK-Platz 1, телефон: 05 71 71
www.no.e.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Горна Австрия (AK Oberösterreich)

4020 Linz, Volksgartenstraße 40, телефон: 05 06 906 0
www.ooe.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Залцбург (AK Salzburg)

5020 Salzburg, Markus-Sittikus-Straße 10, телефон: (0662) 86 87
www.sbg.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Щирия (AK Steiermark)

8020 Graz, Hans-Resel-Gasse 6-14, телефон: 05 77 99 0
www.stmk.arbeiterkammer.at

Камара на труда в Тирол (AK Tirol)

6020 Innsbruck, Maximilianstraße 7, телефон: 0800 22 55 22
www.tirol.arbeiterkammer.at

Камара на труда във Форарлберг (AK Vorarlberg)

6800 Feldkirch, Widnau 4, телефон: 05 02 58
www.vbg.arbeiterkammer.at

Важни причини за членство в Австрийските обединени синдикати (ÖGB)

- › Ще станете част от общност с повече от 1,2 милиона члена;
- › Пълен ангажимент за осигуряване на коректни условия на труд;
- › Годишно увеличение на надницата и на заплатата;
- › Защита на допълнителните плащания - добавка по време на отпуска и коледна добавка;
- › Безплатно представителство в съда в случаи на трудовоправни спорове;
- › Намаления при пазаруване, свободно време и култура.

Повече информация за другите предимства на членството в синдикатите, като например безплатни консултации по трудово и осигурително право, както и разнообразни видове застраховки, предоставени при членство в синдикатите, може да намерите на: **www.oegb.at**, **mitgliedwerden@oegb.at**

Във връзка с Вашите финанси:

- › Безплатна правна помощ при несъгласия с работодателя;
- › Преговаряне и извоюване на годишни увеличения на заплатата и на надницата;
- › Намаления на данъка върху дохода от януари 2016;
- › Осигуряване на изплащане на допълнителните плащания- добавка по време на отпуска и коледна добавки;
- › Намаления при предложения за екскурзии;
- › Намаления при пазаруване в много магазини;
- › Намаления за входовете на много спортни и други събития;
- › Членският внос към Австрийските синдикати е само един процент от бруто дохода на месец и може да бъде приспаднал от данъците, които плащате.

За Вашата сигурност:

- › Допълнително подпомагане в случай на безработица;
- › Увеличава се личната независимост на работника;
- › Работна застраховка – при увреждания, причинени на хора или на вещите им;
- › Солидарна застраховка- защита при инвалидност или смъртен случай, причинен от злополука през работно време и или в свободното време;
- › Извоюване на справедливи условия на труд, годишни преговори и преразглеждане на колективните трудови договори във връзка с увеличение на надницата и заплатата, допълнителни плащания, заплащания при извънреден труд, защитни разпоредби при едностранно прекратяване на трудовия договор, добавки към заплатата, премии, плащания при пътувания, допълнителни права за свободното време и други.

ПЪЛНА ГАЗ!

КАКВО ПРАВИ КАМАРАТА НА ТРУДА?

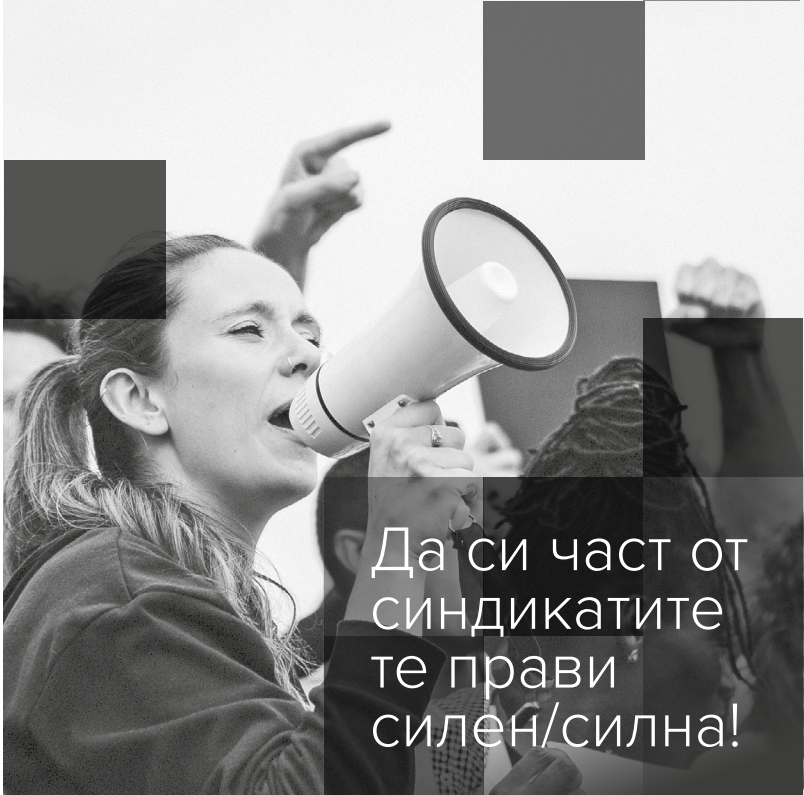
Помагаме и консултираме при проблеми в работата, при неплатежоспособност на фирмата, когато се намирате в обучение, при натиск и злоупотреба от страна на работодателя, както и при договори за наем. Също така, следим внимателно законите, за да не бъдат ощетени интересите на заетите лица.

wien.arbeiterkammer.at/immernah

© Conscious Design - Unsplash

Справедливостта трябва
да възтържествува

Да си част от
синдикатите
те прави
силен/силна!

**Австрийското обединение на синдикатите (ÖGB)
е тук за теб.** В кризата и след това.

За теб и твоето семейство. За равни шансове.
За добри решения за твоята работа.
За здравословни условия на труд.
За честно заплащане. Много, много повече.

За един добър живот за всички.
Затоа сме тук! oegb.at/mitgliedwerden

ÖGB

КАКВО НЕПРЕМЕННО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ?

**Австрийските обединени синдикати (ÖGB)
информира чрез тази брошура за:**

- » Трудовоправни разпоредби
- » Прекратяване на трудови правоотношения
- » Разпоредби за родители и деца
- » Осигуряване срещу риска от безработица
- » Общи разпоредби, свързани със
социалноосигурителното законодателство
- » Данъчни разпоредби
- » Организации, представляващи интересите на
работниците/служителите в предприятието/фирмата

За един добър живор за всички!

oegb.at

ÖGB